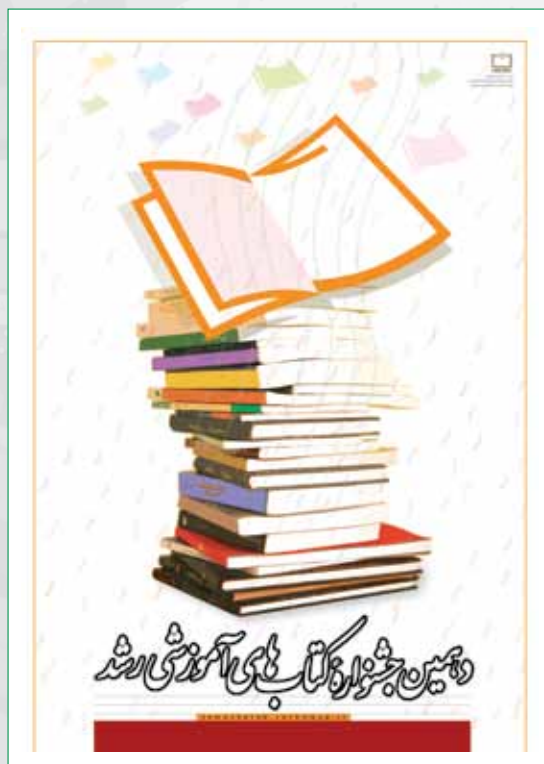




# سوابق علمی-اجرایی و بیانیه‌های گروه داوران

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد

بهمن ۱۳۹۲



## گروه آموزش و پرورش کودکان استثنایی

### منیره عزیزی (۱۳۵۱، هرسین)

دارای مدرک کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی و شاغل در سازمان آموزش و پرورش استثنایی است. وی در دوره‌های ابتدایی تا دانشگاه و آموزش‌های ضمن خدمت درس‌های همین رشته را تدریس کرده است. اهم فعالیت‌ها و مسئولیت‌های او عبارت است: کارشناس برنامه‌ریزی درسی و آموزشی در سازمان کودکان استثنایی، داور جشنواره الگوهای برتر تدریس در سازمان، داور جشنواره الگوهای برتر و تدریس کودکان استثنایی، عضو گروه تألیف محتوا برای دانش‌آموزان.



### علی اسلامبولچی مقدم (۱۳۳۶، تهران)

کارشناس توان‌بخشی شاغل در سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور و دانش‌آموخته کارشناسی ارشد کودکان استثنایی (۱۳۷۰) است. سوابق تدریس در مراکز دانشگاهی، عضویت در شورای برنامه‌ریزی درسی تربیت معلم استثنایی بیش از ۳۰ مقاله، ۷ پژوهش و ۸ کتاب را در کارنامه خود دارد. از کتاب‌های اوست: مقیاس هوش و کسلر کودک، برنامه سلامت فردی.



### هاجر عمل صالح (۱۳۴۲، رشت)

دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی کودک و شاغل در منطقه ۱۱ تهران است. در سمت‌های آموزگاری، مشاور و کارشناس مسائل یادگیری کار کرده و عضو گروه مؤلفان کتاب‌های فارسی و علوم دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی است. تدریس در دوره‌های ضمن خدمت مربیان و داوری جشنواره‌های تدریس را نیز به‌عهده داشته است.



### هایده بهبودی (۱۳۴۴، تهران)

کارشناس سازمان آموزش و پرورش استثنایی و عضو هیئت تحریریه مجله تعلیم و تربیت استثنایی است. مقالات او (ترجمه، تألیف) در این مجله چاپ شده است. همچنین عضو شورای نشر کتب درسی و غیردرسی در سازمان فوق است.





**مهديه مهدويان (۱۳۴۷، تهران)**  
کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی کودکان استثنایی و شاغل در سازمان مربوطه است. رئیس و عضو کمیته تألیف کتاب‌های درسی در سازمان کودکان استثنایی و مؤلف یا مؤلف همکار کتاب‌های این رشته است. چند مقاله از وی نیز در مجله تعلیم و تربیت استثنایی چاپ شده است.

## بیانیه گروه داوران آموزش و پرورش کودکان استثنایی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

با درود و تحیت به همه آن‌هایی که درد معلول و معلولیت را چشیده و قدم و قلم را برای خشکاندن سرچشمه‌های نومیدی به خدمت گرفته‌اند. ضمن تشکر و قدردانی از دفتر «انتشارات و تکنولوژی آموزشی»، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و سازمان آموزش و پرورش استثنایی که برای اولین بار در (جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد)، بخش آموزش و پرورش استثنایی را مورد توجه و عنایت قرار داده‌اند، امیدواریم که این اقدام ارزشمند باعث شود، بیش از این شاهد حضور ناشران، مؤلفان و مترجمان در حوزه تولید کتاب‌های کاربردی و کمک‌درسی دانش‌آموزان استثنایی باشیم.

طی سال‌های اخیر کتاب‌های مرجع و دانشگاهی زیادی در حوزه روان‌شناسی و آموزش و پرورش استثنایی منتشر شده‌اند، لکن این کتاب‌ها بیشتر بر نظریه‌های علمی تأکید دارند و جنبه‌های بنیادی و نظری در آن‌ها غالب است. درحالی که نیاز معلمان و دست‌اندرکاران بیشتر معطوف جنبه‌های کاربردی، رویکردها، شیوه‌ها و مسائل آموزشی، توان‌بخشی و تربیتی است. علاوه بر این، ویژگی‌های دانش‌آموزان استثنایی ایجاب می‌کند که کتاب‌های کمک‌درسی و کمک‌آموزشی زیادی در اختیارشان باشد تا فرصت‌های یادگیری بیشتری داشته باشند و با استفاده از این کتاب‌ها، مفاهیم را بهتر یاد بگیرند و یادگیری آن‌ها عمیق‌تر صورت گیرد. والدین کودکان و دانش‌آموزان استثنایی نیز نیاز دارند با استفاده از کتاب‌های متفاوت، با کودک و محدودیت‌های وی بیشتر آشنا شوند و بهترین حمایت‌ها و خدمات را در اختیارشان بگذارند.

تمام این موارد، مسئولیت و رسالت مؤلفان، مترجمان و دست‌اندرکاران حوزه نشر در زمینه آموزش و پرورش استثنایی را دوچندان می‌کند. امیدواریم که سازمان‌های دولتی و همه دست‌اندرکاران حوزه نشر، مؤلفان و مترجمان با توجه به نیازها و شرایط خاص این دانش‌آموزان با عنایت به نکات زیر در راستای ارتقای سطح علمی و توان آموزشی دانش‌آموزان استثنایی گام‌های ارزشمندی را بردارند:

۱. تولید کتاب‌های کاربردی با رویکردهای نوین آموزشی برای کارکنان آموزشی و توان‌بخشی دانش‌آموزان استثنایی.
۲. تولید کتاب‌هایی به زبان ساده برای دانش‌آموزان عادی، معلمان و آحاد جامعه برای شناخت و نحوه ارتباط و تعامل صحیح با دانش‌آموزان و افراد دارای معلولیت.
۳. تألیف و ترجمه کتاب‌هایی به زبان ساده برای والدین کودکان استثنایی درخصوص شناخت نوع معلولیت و نحوه ارتباط و تعامل با این کودکان.
۴. حمایت از ناشرانی که قصد سرمایه‌گذاری در تولید کتاب‌های کمک‌درسی را برای دانش‌آموزان استثنایی دارند، با عنایت به این موضوع که تولید کتاب درسی برای این دانش‌آموزان صرفه اقتصادی ندارد.

## گروه اقتصاد، بازرگانی و حسابداری

## بتول عطاران

دارای دکترای توسعه اقتصادی با گرایش آموزش و پرورش و عضو کمیسیون مدیریت خانواده در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش است. وی همچنین سردبیر مجله «رشد آموزش فنی و حرفه‌ای»، با پشتوانه سال‌ها تدریس و تألیف و مشارکت در تدوین برنامه درسی است.



## داود سلطانی (۱۳۴۱)

کارشناس مدیریت صنعتی تدریس دروس رشته حسابداری در هنرستان، دانشکده شهید شمس‌پور، انقلاب اسلامی و ولی عصر (دختران) و ضمن خدمت، عضو کمیسیون تخصصی تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای، تألیف کتاب و نرم‌افزار کنکور. وی شاغل در منطقه یک تهران است.



## کبری نورشاهی (۱۳۴۸، تهران)

کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، عضو کمیسیون تخصصی رشته امور مالی و اداری دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش، هنرآموز هنرستان و مدرس دانشگاه، طراح سؤال رشته حسابداری بازرگانی، و مؤلف کتاب «راهنمای معلم اصول حسابداری (۲)» که از طریق نگارش مقاله با مجله «رشد آموزش فنی و حرفه‌ای» همکاری دارد.



## بیانیه گروه داوران اقتصاد، بازرگانی و حسابداری



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

جایگاه شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش در نظام جدید آموزش متوسطه، تربیت نیروی انسانی متخصص در سطوح میانی (دیپلم و فوق دیپلم) برای تأمین کارگران و تکنسین‌های ماهر مورد نیاز بازار کار است. لذا ضروری است، فارغ‌التحصیلان، با فناوری روز آشنا باشند و به مهارت‌های لازم برسند تا بتوانند جذب بازار کار شوند. همچنین، باید قابلیت انطباق با تغییرات فناوری را در مجموعه مشاغل مشابه به دست آورند تا بتوانند با دوره‌های کوتاه‌مدت کارورزی به کار اشتغال ورزند. به همین سبب کتاب‌های کمک‌درسی، دانش‌افزایی و فعالیت باید به گونه‌ای تدوین شوند که در ایجاد توان فوق به آن‌ها یاری رسانند.

آثار ارسالی به جشنواره در سال جاری، در حوزه حسابداری، بازرگانی و اقتصاد که بیشتر در حوزه دانش‌افزایی برای هنرجویان قرار دارند، اگرچه سرعت یادگیری را در هنرجویان افزایش می‌دهند، اما به افزایش توان هنرجویان در زمینه‌های کاربردی و عملیاتی کمک چندانی نمی‌کنند. به علاوه، از آنجا که در بازار هدف ناشران محترم به طور اخص گروه سنی ۱۸-۱۲ در نظر گرفته نشده است، سطح کتاب‌های دانش‌افزایی به لحاظ گروه مخاطب، مختص به گروه دانش‌آموزی نیست.

هیئت داوران به ناشران و مؤلفان محترم توصیه می‌کند، با بازاریابی علمی در گروه سنی مورد نظر بپردازند و به کمک روان‌شناسی، تیپ شخصیتی هنرجویان گروه درسی حسابداری، بازرگانی و اقتصاد را بشناسند تا در ارائه رسانه‌های آموزشی به بازار فروش و ارتقای سطح توانایی هنرجویان رشته مربوطه به توفیق بیشتری دست یابند.

## گروه برق

## سید محمود صموتی (۱۳۲۸، تهران)

دارای فوق‌لیسانس الکترونیک از آمریکا است. وی عضو کمیسیون تخصصی رشته الکترونیک دفتر برنامه‌ریزی و تألیف فنی و حرفه‌ای و کار دانش، عضو کمیته‌های برنامه‌ریزی ستادی هنرستان و دوره‌های کردانی و کارشناسی ناپیوسته بوده و مدرس دوره‌های کوتاه‌مدت ضمن خدمت هنرآموزان رشته‌های برق و الکترونیک، مدرس دانشگاه علمی - کاربردی، داور جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، داور طرح‌های ابتکاری معلمان و هنرآموزان در رشته برق و الکترونیک، است. همچنین مؤلف و مترجم بیش از ۲۵ عنوان کتاب درسی و کمک‌آموزشی در رشته برق و الکترونیک، از جمله «مبانی مخابرات و رادیو»، «تحلیل مدارهای تلفن الکترونیکی» و تعمیر ماشین‌های الکتریکی (موتورهای سه فاز) است. ایشان تاکنون بیش از ۳۰ مورد تقدیرنامه از مدیران کل، معاونین وزیر و وزیر به‌خاطر فعالیت‌ها و خدمات آموزشی خود دریافت داشته است. به‌علاوه، طرح‌های ابتکاری بسیاری نیز به ثبت رسانده است که از جمله آن‌ها می‌توان به طراحی و ساخت دستگاه محرک طب‌سوزنی اشاره کرد. این دستگاه در سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران و بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی تأیید شد و به تولید انبوه رسیده است.



## مجتبی انصاری پور (۱۳۵۲، اصفهان)

دارای مدرک کارشناسی رشته برق و کارشناس دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای (گروه برق) است. در دوره‌های ضمن خدمت فرهنگیان (مهارت رایانه)، دانشگاه آزاد اسلامی تدریس کرده است. طراحی و تهیه نرم‌افزار آموزشی تولید محتوای الکترونیکی در رشته برق را هم در کارنامه علمی - آموزشی خود دارد. ایشان کتابی در زمینه ترانسفورماتورهای توزیع در دست تألیف دارد و CDهای آموزشی سیم‌پیچی الکتروموتورها و ترانسفورماتورهای سه فاز روغنی را نیز تولید کرده است.



## شهرام نصیری سوادکوهی (۱۳۳۶، قائم‌شهر)

مهندس الکترونیک و عضو کمیسیون تخصصی گروه الکترونیک دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای و کار دانش است. وی تألیف حدود ۲۰ عنوان کتاب درسی، داوری جشنواره‌های رشد و خوارزمی، و ۳۴ سال سابقه تدریس در هنرستان‌های تهران را در کارنامه خود دارد.





## بیانیه گروه داوران برق



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

در آخرین مرحله داوری، تعداد ۱۲ جلد کتاب گروه برق در رشته‌های الکترونیک و الکتروتکنیک به هیئت داوران این گروه عرضه شد. با وجود اینکه در مراحل اولیه کتاب‌های ارجاعی یک بار مورد ارزیابی قرار گرفته بودند، اما بار دیگر هیئت داوران آن‌ها را طی سه مرحله مورد ارزیابی دقیق قرار دادند:

■ در مرحله اول، سه کتاب به دلایل پایین بودن سطح علمی، ناقص بودن مطالب ارائه شده، مطلوب نبودن کیفیت تصویرها، کپی برداری از کتاب‌های درسی، پوشش ندادن به محتوای استاندارد آموزشی، و عدم تطابق با محتوای کتاب‌های درسی و هم‌سو نبودن با آن‌ها، از دور داوری خارج شدند.

■ در مرحله دوم، از میان نه کتاب باقی‌مانده، شش کتاب به دلیل عدم انطباق با آیین‌نامه اجرایی جشنواره دهم (تبصره مربوط به عدم انطباق تاریخ و نوبت چاپ و انتشار) از دور خارج شدند.

■ در مرحله سوم، سه کتاب باقی‌مانده دوباره بررسی شدند و یک کتاب مرجع به دلیل وجود اشتباهات فاحش علمی و تاپیی در محتوا از دور داوری خارج شد و یک کتاب به‌عنوان کتاب برگزیده انتخاب و معرفی شد.

### چالش‌ها و موانع و توصیه‌ها

باتوجه به بررسی دقیق انجام شده در فرایند داوری به‌منظور ایجاد تعامل هرچه بیشتر و کیفیت‌بخشی به کتاب‌های غیردرسی در حوزه آموزش برق، توجه دست‌اندرکاران، به‌خصوص کمیته علمی جشنواره، ناشران بخش خصوصی و مؤلفان و مترجمان مرتبط را به موارد زیر جلب می‌کنیم:

■ لازم است به‌منظور ارتقای سطح علمی جامعه و قرار گرفتن کتاب در سید خانوار به‌عنوان یکی از اولویت‌های اصلی، مسئولان تصمیم‌گیرنده در رده‌های بالای مدیریتی، تمهیداتی برای حل معضل گرانی کتاب به‌عمل آورند.

■ از آنجا که تعداد کتاب‌های ارائه شده به گروه برق در مقایسه با سال‌های گذشته کمتر است و شاید این امر برای سایر حوزه‌ها نیز صادق باشد، لازم است عوامل اجرایی جشنواره و «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی» تدابیری اتخاذ کنند تا تعامل بیشتری با ناشران بخش خصوصی داشته باشند و کتاب‌های بیشتری را جذب کنند. هر چند ممکن است این مشکل مرتبط با مشکلات ناشی از انتشار کتاب در سال‌های اخیر باشد.

■ با وجود بهبود کیفیت کتاب‌های ارائه شده به شورای داوران و با توجه به محتوای کتاب‌های کمک‌درسی تألیف شده توسط بخش خصوصی چنین به‌نظر می‌رسد که ناشران، مؤلفان و مترجمان این بخش با فرایند برنامه‌ریزی درسی، تولید کتاب‌های درسی و اهداف کتاب‌های آموزشی آشنا نیستند. از این‌رو ضروری است زمینه‌های لازم برای آشنایی هرچه بیشتر آنان با این فرایندها و ویژگی‌ها مهیا شود.

■ از آنجا که کنترل کیفی در بازار نشر فعلی بسیار محدود است و در مواردی اساساً کنترلی وجود ندارد، بازار نشر کتاب‌های کمک‌درسی دچار بیماری مزمن و مسری تولید کتاب‌های تست، نکته و حل‌المسائل شده است. این کتاب‌ها مانند خوره به جان دانش‌آموزان، دانشجویان و خانواده‌ها افتاده‌اند و سبب از بین رفتن قدرت تفکر و خلاقیت در نوجوانان و جوانان شده‌اند. ضرورت دارد برای رفع این بیماری راهکارهایی اساسی اندیشیده شود.

■ برگزاری این‌گونه جشنواره‌ها بسیار مفید و مؤثر است. بنابراین هر قدر زمینه‌های تشویق و ترغیب برای مؤلفان و مترجمان مستعد و خلاق خارج از سازمان فراهم شود، امکان بهبود وضعیت نشر فعلی بیشتر خواهد شد.

■ جامعه نشر به شدت با کمبود مؤلف در زمینه تولید کتاب در رشته‌های گوناگون به‌خصوص کتاب‌های گروه برق مواجه است. از سوی دیگر نسل جوان فعلی بسیار پراثری است و افکار پویایی دارد. در صورت تلفیق این انرژی و پویایی با تجربه مؤلفان مجرب و صاحب‌نام می‌توان امیدوار بود در آینده به‌جای فرار مغزها، شاهد افزایش تعداد مؤلفان مجرب جوان برای تأمین نیازهای جامعه در زمینه تولید کتاب‌های درسی و کمک‌درسی باشیم. به این منظور ضرورت تشکیل جلسات و نشست‌های علمی، آموزش و هم‌اندیشی در ارتباط با تولید کتاب‌های آموزشی به‌طور مشترک، بین ناشران، مؤلفان دست‌اندرکاران سازمان پژوهش کاملاً مشهود است.

■ آگاهی دادن به ناشران، مؤلفان و مترجمان بخش خصوصی در ارتباط با حقوق نشر کتاب‌های درسی و بخش‌نامه ۸۲۸ «شورای عالی آموزش و پرورش» در ارتباط با تولید رسانه‌های مکتوب و غیرمکتوب و محول کردن نظارت بر آن‌ها به «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی» می‌تواند موجب کیفیت‌بخشی به محصولات تولیدی بخش خصوصی و مانع قانون‌گریزی آنان شود.

## گروه بهداشت و کودک‌یاری ←

**اکرم دهقانی (۱۳۴۷)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی و شاغل در اداره کل آموزش و پرورش تهران است. دارای سابقه تدریس در رشته کودک‌یاری در مدارس، ضمن خدمت و دانشکده حرفه‌ای دختران است و سابقاً به‌عنوان معلم نمونه کشوری نیز انتخاب شده است. از فعالیت‌های علمی اوست: تألیف سه کتاب کمک‌آموزشی در رشته کودک‌یاری و مدیریت خانواده، روان‌شناسی شخصیت، نوشتن مقالاتی در مجله نگاه، مجموعه ملاقات فنی و حرفه‌ای و... همکاری در هنجاریابی تست شخصیت آیزنک.

**سارا فرجاد (۱۳۳۳)، بیرجند**

دانش‌آموخته رشته بهداشت (کارشناسی) و برنامه‌ریزی درسی (کارشناسی ارشد) است و سال‌هایی را به تدریس در هنرستان اشتغال داشته و سپس به‌عنوان کارشناس کودک‌یاری با دفتر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای همکاری نموده است. از تألیفات او دو جلد کتاب کمک‌های نخستین (۱ و ۲) برای رشته کودک‌یاری و نیز بازسازی کتاب نگهداری و مراقبت از کودک برای همین رشته است. راهنمای شناخت و مقابله با بیماری ایدز را نیز در سال ۷۳ برای آموزش دانش‌آموزان نوشته است.

**معصومه صادق**

دارای فوق‌لیسانس برنامه‌ریزی درسی و چند گواهی‌نامه گذراندن دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت داخلی و خارجی در شاخه‌های گوناگون علوم تربیتی است. در حال حاضر «کارشناس دفتر برنامه‌ریزی و تألیف فنی و حرفه‌ای است. و وی داور حوزه آموزش بهداشت، با ۱۵ سال سابقه تألیف، تحقیق و کار فرهنگی بوده و از تألیفات او، «راهنمای بهداشت در مدارس»، «از تحقیقاتش»، «ارزیابی فرایند تولید کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای در ایران» است. در تألیف کتاب درسی بهداشت روانی رشته کودک‌یاری نیز همکاری داشته است.





## بیانیه گروه داوران بهداشت و کودک‌یاری

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

در دهمین دوره جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، گروه بهداشت و کودک‌یاری، تعداد ۱۴ عنوان کتاب که در دوره اول بررسی، توسط پنج تن از کارشناسان متخصص رشته بیشترین امتیاز را کسب کرده بودند، برای بررسی نهایی به هیئت داوران گروه ارسال شد.

هیئت داوران با توجه به شاخص‌های راهنمای تولید کتاب‌های آموزشی رشته کودک‌یاری (تهیه‌شده توسط خانم‌ها صادق و فرجاد)، به ارزشیابی مجدد کتاب‌های مذکور پرداختند و پس از بحث و بررسی و اجماع نظر، چهار کتاب را به‌عنوان نامزد دریافت جایزه انتخاب کردند. از چهار کتاب منتخب، سه‌عنوان در دو حوزه نظری و عملی و یک عنوان در حوزه عملی، بالاترین امتیاز را کسب کردند و در نهایت یک عنوان کتاب به‌عنوان کتاب قابل تقدیر انتخاب شد.

لازم به ذکر است که کتاب‌های ارسالی دوره دهم نسبت به دوره قبل با محتوایی مناسب‌تر و نزدیک به شاخص‌های مورد انتظار گروه بهداشت و کودک‌یاری بودند. در پایان ضمن تقدیر و تشکر از دست‌اندرکاران برگزارکننده «جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد»، به‌منظور بهبود فرایند ارسال و بررسی کتاب‌های جشنواره در دوره‌های بعد، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

۱. ارسال راهنمای تولید کتاب‌های آموزشی رشته کودک‌یاری به مؤلفان و ناشران کتاب‌های مرتبط با رشته برای تألیف کتاب‌های مورد انتظار گروه با اهداف زیر:

الف. افزایش کمی عناوین و کتاب‌های ارسالی؛

ب. افزایش سطح کیفی محتوای کتاب‌های ارسالی.

۲. توجه بیشتر مؤلفان و ناشران به تألیف و انتشار کتاب‌های مرتبط با محتوای رشته کودک‌یاری با رعایت شاخص‌های سند راهنمای تولید کتاب‌های آموزشی رشته کودک‌یاری، از جمله موارد مهم زیر:

الف. دارا بودن اهداف رفتاری در ابتدای هر فصل؛

ب. دارا بودن خلاصه در اول و نتیجه‌گیری در آخر هر فصل؛

ج. تدوین مطالب کتاب‌های ارسالی متناسب با محتوای کتاب‌های تخصصی رشته؛

د. توجه به سن و نیازهای فراگیرندگان رشته؛

و. توجه به فرایند یادگیری - یاددهی در تألیف محتوا؛

ز. دارا بودن فهرست منابع با مشخصات کامل و کلیدواژه‌ها؛

ح. دارا بودن تصویرهای رنگی مرتبط؛

ت. توجه به نکات ایمنی و بهداشتی در محتوای کتاب‌ها.

۳. برگزاری یک کارگاه آموزشی ویژه جشنواره برای ناشران، مؤلفان و داوران در طول سال.

۴. فراخوان ناشران مختلف به‌منظور بهره‌گیری از تألیفات معتبر، علمی و به‌روز.

۵. فراخوان کتاب‌های تألیفی معلمان متخصص و اختصاص بخش ویژه‌ای از جشنواره به این مهم.

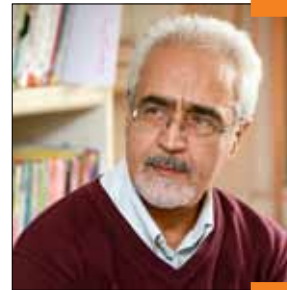
## گروه پیش دبستانی

**مرتضی طاهری (۱۳۳۰، تهران)**

دارای کارشناسی ارشد مهندسی معماری و مدیریت آموزشی است. در سمت‌های کارشناس متوسطه پرورشی، معاون پرورشی استان تهران و رئیس سازمان دانش‌آموزی تهران خدمت کرده و در حال حاضر کارشناس مسئول گروه پیش‌دبستانی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف است. از وی نوشته‌ها و مقالاتی در مجله رشد پیش‌دبستان، رشد معلم و رشد ابتدایی منتشر شده است.

**طاهره خردور (۱۳۴۴، تهران)**

نویسنده کودک و در حال حاضر مدیر داخلی مجله رشد کودک است. کارشناس قصه است و تاکنون کتاب‌های متعددی برای کودکان نوشته است. از جمله: قصه‌های الکی و پلکی، یک اسم و چند قصه، قصه‌های میوه‌ها، قصه‌های خوراکی‌ها و... وی ده‌ها عنوان کتاب نیز در زمینه‌های خلاقیت، بازی، سرگرمی و... و نیز تعدادی کتاب کار فارسی، ریاضی و علوم نوشته و منتشر کرده است.

**مجید راستی (۱۳۳۳)**

نویسنده کودک و نوجوان با حدود چهل سال سابقه است که بیش از ۲۵ سال آن در گروه کودک و نوجوان، شبکه‌های ۱ و ۲، گذشته است. با مجلات کودکانه مانند گلک، رشد کودک، سروش کودک و خردسال، نبات کوچولو، کیهان بچه‌ها و... همکاری داشته و کتاب‌های بسیاری برای این رده سنی نوشته است؛ از جمله: ماجراهای علی کوچولو، چند تا دوست؟، این سر دنیا آن سر دنیا، یک تکه آسمان به من بده و...

**افسانه شعبان‌نژاد (۱۳۴۲، شهیداد کرمان)**

شاعر کودکان و نوجوانان و کارشناس ارشد رشته ادبیات نمایشی است. در دهه ۶۰ سردبیری مجلات رشد نوآموز و رشد دانش‌آموز را به‌عهده داشت و چندی نیز عضو شورای شعر کیهان بچه‌ها بود. در سال ۱۳۸۵، وی جایزه نخست بخش شعر کودکان و نوجوانان جشنواره فجر را دریافت کرد. شعرهای خانم شعبان‌نژاد لطیف و دلنشین است. وی تاکنون ده‌ها مجموعه شعر منتشر کرده است؛ از جمله: خورشید خانم کجایی؟ یک کاسه شبنم، خونه خاله ما کدوم وره؟ جشن گنجشک‌ها، بهار گمشده، باغ فرشته‌ها، جوجه زرد تپلی، و کلاغه کجاست روی درخت.

**شیرین فاضلی (۱۳۶۰)**

همکار با سابقه گروه پیش‌دبستان دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. عمده فعالیت‌های او در این حوزه عبارت است از: بررسی محتوای آموزشی و پرورشی تولیدی استان‌ها، آموزش مربیان، همکاری در تألیف راهنمای برنامه دوره پیش‌دبستان و همکاری در تألیف کتاب‌های کودک مربی.

### نبی‌الله صادقیان (۱۳۳۷)

مسئول مرکز منابع درسی و مدیر سابق گروه پیش‌دبستانی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف بوده و در پروژه‌های متعدد دیگری نیز همکاری داشته که از آن جمله است: تألیف کتاب‌های معلم تربیت‌بدنی برای دوره ابتدایی، کتاب‌های کار برای دوره آمادگی و کتاب‌های راهنمای مربیان پیش‌دبستانی، همکاری در تألیف کتاب برای کشور افغانستان.



### بابک نیک‌طلب (۱۳۴۶)، تهران

کارشناس زبان و ادبیات فارسی و شاعر و نویسنده است. مجموعه شعرهای زیر از وی تاکنون منتشر شده است: پیشواز روشنی، نردبانی از ستاره، تا خیابان خوشبخت، عروس آسمون. همچنین مجموعه گزیده‌های او از وحشی بافقی، سعدی، فردوسی و مولوی انتشار یافته است. نیک‌طلب در جشنواره‌های ادبی معتبر به‌عنوان داور شعر حضوری فعال داشته است.



## بیانیه گروه داوران پیش‌دبستانی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

۱. با سپاس و ستایش خالق لوح و قلم، هیئت داوران با در نظر گرفتن معیارهای مندرج در راهنمای برنامه و فعالیت‌های پیش‌دبستانی و نیز ویژگی‌های مؤکد در آیین‌نامه ۸۲۸ مصوب «شورای عالی آموزش و پرورش»، مواردی را به شرح زیر متذکر می‌شود:
  ۱. کتاب‌های برگزیده این دوره از میان آثار رسیده به دبیرخانه انتخاب شده‌اند.
  ۲. توجه به فرهنگ بومی و منطقه‌ای و نیازهای منطبق بر ویژگی‌های عمومی و اختصاصی دوره پیش‌دبستانی از اولویت‌های اصلی در فراهم آوردن و نگارش کتاب برای این مخاطبان است که در مجموع کمتر به این موضوع عنایت و دقت شده است.
  ۳. شیوه بیان و زبان به کار گرفته شده برای مخاطبان پیش‌دبستانی، با توجه به این نکته که هنوز خواندن و نوشتن را به تنهایی نمی‌دانند، می‌باید متناسب با میزان درک، علاقه و نیازهای ایشان باشد. به نظر می‌رسد در مجموع کتاب‌های منتشر شده در رشته‌های گوناگون از غنا و کیفیت مناسب برخوردار نیستند و آثار برجسته بسیار محدودند.
  ۴. آنچه در نخستین گام در انتخاب یک کتاب، مورد توجه کودک پیش‌دبستانی قرار می‌گیرد، ظاهر کتاب و ویژگی‌های بصری و تصویری آن است. متأسفانه در اغلب آثار ارائه شده، کمتر به زیبایی‌های دیدنی و تصویرگری و آماده‌سازی هنرمندانه توجه شده است.
  ۵. در مجموع به نظر می‌رسد روند نشر و تولید کتاب مناسب برای دوره پیش‌دبستانی با مفاهیم و مضامین آموزشی رو به رشد است و امیدواریم در سال‌های آینده شاهد انتشار کتاب‌های مفیدتر و ارزشمندتری در این عرصه باشیم.
  ۶. گفتنی است آثار داوران این دوره، طبق روال معمول، از گردونه داوران خارج شده بود.

## گروه تاریخ

### مسعود جوادیان (۱۳۴۰، کرمانشاه)

دارای کارشناسی ارشد تاریخ، و کارشناس دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی است. وی مدیر داخلی مجله «رشد آموزش تاریخ» است و بیش از دو دهه تجربه در برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی تاریخ دارد. در تألیف کتاب‌های تاریخ اول و دوم راهنمایی، کتاب تاریخ ایران و جهان (سال دوم متوسطه رشته ادبیات و علوم انسانی) و تاریخ دوره پیش‌دانشگاهی همکاری داشته است. کتاب‌های «تاریخ نوآموز»، «میراث فرهنگی» و هم‌چنین «کتاب کار تاریخ اول، دوم و سوم راهنمایی» از دیگر تألیفات جوادیان هستند.



### حشمت‌اله سلیمی (۱۳۴۴، اسلام‌آباد غرب)

کارشناس ارشد تاریخ، عضو شورای برنامه‌ریزی درسی گروه تاریخ «دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی»، و مؤلف مقالات تاریخی برای «رشد آموزش تاریخ» و چند نشریه دیگر است. وی در تألیف برخی کتاب‌های درسی تاریخ، کتاب‌های خودآموز تاریخ ویژه آموزش از راه دور و هم‌چنین تألیف زندگی‌نامه شخصیت‌های معاصر برای فرهنگ‌نامه‌ها و دایرة‌المعارف‌های گوناگون، همکاری و مشارکت داشته است. سلیمی نویسنده کتاب «سرگذشت تقسیمات کشوری ایران» است.



### نصرالله صالحی (۱۳۴۰، تهران)

دارای دکترای تاریخ از دانشگاه تهران، عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان و رئیس این دانشگاه در شهر ری است. تاکنون بیش از ده کتاب تألیف یا ترجمه و بیش از ۵۰ مقاله چاپ کرده است. وی هم‌چنین عضو هیئت تحریریه مجله رشد آموزش تاریخ است و در تألیف چند کتاب درسی نیز با گروه تاریخ همکاری داشته است.





## بیانیه گروه داوران تاریخ

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

با اینکه به اهمیت مطالعه و آموزش تاریخ، به‌ویژه تاریخ پرفراز و نشیب میهنمان و نیز تاریخ تمدن اسلامی که دریایی بی‌کران از مطالب و ماجراهای جالب و جذاب است، همگان اذعان و اعتراف دارند، تولیدات مربوط به این عرصه برای جوانان بسیار کم‌فروغ است. شاهد این سخن آنکه از میان ۹ عنوان اثری که به جشنواره این دوره راه یافتند (که خود بسیار ناچیز است)، تنها یک عنوان آن تألیفی بود و بقیه ترجمه بودند. به‌همین دلیل، داوران این دوره از «انتشارات ققنوس» که با سرمایه‌گذاری و عرضه مجموعه‌های جالب و خواندنی به حوزه تاریخ کمک زیادی کرده است، تشکر می‌کند.

موضوعاتی نظیر تاریخ سیاسی - اجتماعی ایران و اسلام، تاریخ هنر و هنرمندان، ورزش و ورزشکاران، و سفر و سفرنامه‌نویسان، حاوی مطالب خواندنی، بکر و تازه‌ای هستند که نویسندگان و ناشران، می‌توانند به آن‌ها بپردازند.

## گروه تربیت بدنی

**معصومه سلطان رضوانفر (۱۳۴۰)**

کارشناس ارشد علوم تربیتی (گرایش برنامه‌ریزی درسی) و مسئول کمیسیون تخصصی برنامه‌ریزی درسی رشته تربیت بدنی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای است. وی مدیر و ناظر طرح تدوین برنامه پنج ساله دوره کاردانی پیوسته رشته تربیت بدنی، شاخه فنی و حرفه‌ای و ناظر تألیف ۱۸ عنوان کتاب رشته تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش بوده است. با مجله «رشد فنی و حرفه‌ای» نیز همکاری دارد.

**علی شاه محمدی (۱۳۳۹)**

کارشناس تربیت بدنی و عضو کمیسیون دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی رشته تربیت بدنی، و کارشناس مسئول هنرستان‌ها و مدارس تربیت بدنی کشور است. با مجله «رشد آموزش تربیت بدنی» نیز همکاری دارد.

**عباس اردستانی (۱۳۴۳، ورامین)**

کارشناس ارشد تربیت بدنی است. سوابق زیادی در تدریس، مربی‌گری، داوری و تألیف دارد و مقالاتی نیز در همایش‌ها ارائه داده است. از تألیفات اوست: آمادگی جسمانی (دوم متوسطه)، تربیت بدنی (ششم)، ضمیمه تربیت بدنی (دوم و سوم ابتدایی)، تربیت بدنی (هفتم). وی عضو شورای برنامه‌ریزی درسی تربیت بدنی (تربیت معلم) دفتر برنامه‌ریزی و تألیف است.



## بیانیه گروه داوران تربیت بدنی



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

تعداد آثار ارسالی به این حوزه ۱۲ عنوان کتاب بود که از میان آن‌ها سه عنوان تا حدودی شاخص‌های مربوط به کتاب‌های کمک‌درسی را دارا بودند و یک عنوان دوجلدی هم به کتاب‌های فعالیت مربوط می‌شد. سایر کتاب‌ها جنبه‌های دانش‌افزایی با رویکرد تجاری داشتند و فاقد ویژگی‌های کتاب خوب کمک‌درسی بودند.

هیئت داوران حوزه تربیت‌بدنی، پس از بررسی کتاب‌های دریافتی طی جلسات متعدد، به این نتیجه رسید که برای تألیف هرچه بهتر کتاب‌های آموزشی در این حوزه توجه به نکات زیر ضروری است:

■ به‌منظور افزایش غنای کتاب‌های آموزشی لازم است، ناشران با اعضای گروه‌های درسی و کمیسیون‌های تخصصی برنامه‌ریزی و متولیان این رشته در حوزه وزارتی ارتباط نزدیک داشته باشند.

■ در تألیف کتاب‌های آموزشی، توجه به مؤلفه‌هایی مانند خلاقیت، فعالیت‌های فردی و گروهی، فعالیت‌های عملی، رعایت ضوابط ایمنی، ویرایش ادبی و علمی، و دستورالعمل‌های عملیاتی بسیار ضروری است.

■ از آنجا که رشته تربیت‌بدنی در آموزش‌های فنی‌و حرفه‌ای و درس تربیت‌بدنی در دوره آموزش متوسطه (نظری) جمعیت قابل ملاحظه‌ای را پوشش می‌دهد، توجه به ویژگی‌ها، نیازها و برنامه‌های درسی مخاطبان می‌تواند به مؤلفان و ناشران کمک کند که تولیدات بهتری را انتخاب و ارائه کنند.

همچنین، در تهیه و تولید کتاب‌های آموزشی لازم است این چارچوب‌ها رعایت شوند:

■ توجه به برنامه درسی و محتوای آن؛

■ توجه به سن مخاطبان؛

■ توجه به فرایندهای یاددهی - یادگیری؛

■ استفاده از آخرین دستاوردهای علمی و ورزشی در این حوزه؛

■ توجه به سازمان‌دهی محتوای کتاب که کاملاً بتواند نیازهای علمی هنرجویان را جوابگو باشد؛ از جمله تنظیم از ساده به مشکل، استفاده از تصویرهای مرتبط با متن، استفاده از قلم مناسب، آدرس‌دهی در متن برای تصویرها و نمودارها، فصل‌بندی و تیتربندی مناسب و گویا و مطابق استاندارد، و تهیه و استفاده از عکس‌های جالب و جذاب از رویدادهای ورزشی (داخلی و خارجی).

در پایان برای برگزارکنندگان جشنواره موفقیت و برای ناشران و مؤلفان توفیق خدمت از درگاه ایزد منان خواستاریم و امیدواریم که در آینده شاهد آثاری مطلوب و قابل استفاده باشیم.

## گروه تفکر، پژوهش و سبک زندگی

### سیدامیر رون (۱۳۴۵)، تهران

دارای دکترای برنامه‌ریزی درسی و سوابق مختلفی در کارشناسی‌های مختلف است. در حال حاضر مسئول گروه سلامت و تربیت‌بدنی و آداب و مهارت‌های زندگی است. پیش از این در سمت‌های کارشناس مسئول هماهنگی برنامه‌ها و طرح‌ها، کارشناس مسئول تهیه مطالب مجلات رشد، مدیر طرح سامان‌بخشی کتاب‌های آموزشی، سردبیر فصل‌نامه جوانه، هیئت تحریریه مجله رشد معلم و کارشناس مسئول پژوهش دفتر برنامه‌ریزی و تألیف خدمت کرده است.



### میترا دانشور (۱۳۴۲)، تهران

دانش‌آموخته دکترای برنامه‌ریزی آموزشی از راه دور و دارای مدرک کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی است و در حال حاضر رئیس گروه تفکر و پژوهش در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی است. اهم سوابق علمی و شغلی او عبارت است از: مسئول شورای برنامه‌ریزی تربیت معلم دوره ابتدایی و پیش‌دبستانی (از ۱۳۸۷) تدریس در دبستان، مدرس و دوره‌های ضمن خدمت و تأمین مدرس، آموزش کارشناسان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. از تألیفات اوست: تفکر و پژوهش برای سال ششم و سال هفتم، مشارکت در تألیف کتاب‌های دوره انتقال، مشارکت در تألیف کتاب گلبرگ شکوفه‌ها. از خانم دانشور مقالاتی نیز در نشریات به چاپ رسیده است.



### روفیا دهقان (۱۳۳۹)

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی فرهنگی با سابقه مدیریت، کارشناسی، مشاور و مدیریت مدرسه در سنوات مختلف است. اهم فعالیت‌های فرهنگی او عبارت است از: تدوین برنامه‌های جشنواره‌های فرهنگی - هنری، اجرای طرح تلاوت قرآن ویژه مربیان تربیتی، نوشتن مقالات: نرم‌افزارهای آموزشی، زن و هوش، طرح جشنواره قرآنی، چگونه برای مطالعه و پژوهش در دانش‌آموزان علاقه و انگیزه به وجود آوریم.



### مهرداد سیاه‌پشت (۱۳۴۳)، نوشهر

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی است و به‌عنوان مربی تربیتی در مدارس و کارشناس در اداره آموزش و پرورش خدمت کرده است. پاره‌ای از مهم‌ترین فعالیت‌های او عبارت است از: مشارکت در تألیف ۶ کتاب راهنمای معلم پرورشی، مشارکت در تألیف راهنمای معلم طرح کرامت، مؤلف کتاب‌های کار برای طرح کرامت، آداب و مهارت‌های زندگی، پرورش خلاقیت. وی همچنین مدرس کشوری درس‌ها و کتاب‌های فوق بوده است. نامبرده اکنون شاغل در دفتر آموزش‌های دبستانی است.





احمد غلامحسینی (۱۳۳۷، شهری)

دارای مدرک کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی است و تاکنون در دوره‌های مختلف، از ابتدایی تا دوره‌های تأمین مدرس تدریس کرده است. در حال حاضر کارشناس دفتر برنامه‌ریزی و تألیف است. از آثار قلمی او - تألیف یا ترجمه - است: تدریس به‌عنوان یک تصمیم‌گیری، تنظیم سرفصل آموزشی، امتحانات، کتاب مصور چیست؟، معیار بررسی کتاب راهنمای مشاهده تدریس عملی دانشجویان، راهبردهایی برای خلاصه کردن متن، راهنمای نوشتن متن آموزشی، و راهنمای تدوین طرح تألیف کتاب درسی. در تألیف کتاب‌های تفکر و پژوهش (ششم) و تفکر و سبک زندگی (هفتم) نیز از مؤلفان اصلی بوده است.



## بیانیه گروه داوران تفکر، پژوهش و سبک زندگی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

با توجه به اهمیت درس تفکر و پژوهش و آداب و مهارت‌های زندگی و جایگاه ویژه‌ای که این درس در اسناد تحول بنیادین آموزش و پرورش، به‌ویژه «سند برنامه درس ملی» دارد، انتشار کتاب‌های آموزشی توسعه‌ای و متنوع متناسب با سنین متفاوت دانش‌آموزان به‌منظور دستیابی آن‌ها به سبک زندگی سالم و اندیشمندانه و کسب آمادگی و شایستگی لازم برای مواجهه با چالش‌ها و وقایع مختلف زندگی ضروری است. هیئت داوران پس از تعیین ۲۷ شاخص عمومی کتاب‌های دریافتی را براساس آن‌ها ارزیابی کرد. در مرحله بعدی داوری و در مرحله تخصصی‌تر و در جلسات نهایی نیز برای انتخاب کتاب‌های شایسته تقدیر نیز ۱۰ شاخص اختصاصی معرفی کرد که مهم‌ترین آن عبارت‌اند از:

- تناسب محتوا، روش‌ها و فعالیت‌های کتاب با اهداف و برنامه درسی تفکر و پژوهش و آداب و مهارت‌های زندگی.
  - تناسب محتوای کتاب با علاقه‌ها، توانمندی‌ها و نیازهای حال و آینده مخاطبان مبتنی بر یافته‌های روان‌شناختی و جامعه‌شناختی.
  - رعایت اعتبار علمی و به‌روز بودن محتوا.
  - توجه به مسائل و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی.
  - جذابیت، برانگیزاننده‌بودن و اشاعه خردورزی، خردمندی و خردپروری.
  - رعایت سادگی و روانی محتوا و زبان معیار.
- گروه داوران، با توجه به وضعیت موجود انتشار کتاب‌های آموزشی، پیشنهادهای و توصیه‌هایی را به شرح زیر به صاحبان قلم و نشر برای تولیدات آینده ارائه می‌کند:
- آثار و تألیفات این عرصه آموزشی و تربیتی با اسناد مصوب تحول بنیادین آموزش و پرورش به‌ویژه سند برنامه درسی ملی مطابقت داده شود.
  - بومی‌سازی کتاب‌های ترجمه‌ای و انطباق آن با آموزه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشورمان از حیث تصویرها، مصادیق و مثال ضروری است.
  - به تألیف و تولید پژوهش‌محور به جای ترجمه محض، اولویت و اهمیت داده شود.
  - در تألیف کتاب‌های آموزشی و تربیتی این حوزه به نیازهای حال و آینده دانش‌آموزان و جامعه با توجه به تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی، منطقه‌ای و جنسیتی توجه خاص مبذول دارید.
  - به ویژگی‌های خاص دوران حساس بلوغ دختران و پسران اهمیت بیشتر داده شود.
  - به تولید بسته‌های آموزشی در کنار کتاب آموزشی شامل فیلم، کارتون، بازی رایانه، بازی و سرگرمی، مجلات، کتاب داستان و رمان و سایر تولیدات نرم‌افزاری و صوتی در این حوزه پردازند.

## گروه جغرافیا

## سیاوش شایان (۱۳۳۳، نه‌اوند)

دکترای جغرافیای طبیعی و استاد دانشگاه تربیت مدرس است و سابقاً کارشناس برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی جغرافیا در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی بوده است. وی از سال ۱۳۸۶ تاکنون، مدیر گروه سنجش از دور و سیستم‌های اطلاعات جغرافیای دانشگاه تربیت مدرس است. در حال حاضر، سردبیر رشد آموزش جغرافیا، مدرس دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترای دانشگاه‌های تربیت مدرس تهران و تربیت معلم می‌باشد. دارای بیش از ۲۰ عنوان کتاب و ده‌ها مقاله در زمینه آموزش جغرافیا بوده و از سال ۱۳۸۸ تاکنون نایب رئیس «انجمن ژئومورفولوژی ایران» است.



## منصور ملک‌عباسی (۱۳۳۲، تهران)

دارای مدرک کارشناسی ارشد جغرافیا و کارشناس سابق گروه جغرافیا در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف است. و در سوابق خود دبیر و مشاور تربیتی مؤسسه فرهنگی علوی (دوره راهنمایی)، تأسیس مرکز ستاره‌شناسی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (۱۳۶۰)، مسئول اجرایی المپیادهای علمی کشور (۶۸-۷۲) همکاری در تألیف کتاب‌های جغرافی مدارس، تألیف کتاب‌های کمک‌آموزشی جغرافیا (۸۵-۶۰) مجری طرح CD های آموزشی نجوم و جغرافیا و نیز تدریس در دوره‌های دانش‌افزایی دبیران جغرافیای کشور را در کارنامه خود ثبت کرده است. ملک‌عباسی در حال حاضر عضو گروه برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های مطالعات اجتماعی است.



## نازیا ملک‌محمودی (۱۳۴۱)

دارای مدرک کارشناسی ارشد جغرافیای شهری و برنامه‌ریزی شهری است و در حال حاضر کارشناس جغرافیا در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. از سوابق علمی و اجرایی او می‌توان به این موارد اشاره کرد: سرگروه آموزش جغرافیای شهر تهران، تدریس در مؤسسات وابسته به دانشگاه‌های تهران و علامه طباطبایی، مجری و مؤلف کتاب استان‌شناسی تهران، مدرس دوره‌های آموزش معلمان، طراح و مجری سه دوره المپیاد جغرافیا به‌صورت آزمایشی در تهران، نماینده ناظر ایران در دهمین المپیاد جغرافیا در ژاپن (۹۲).





## بیانیه گروه داوران جغرافیا

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

■ هیئت داوران شگفتی خود را از تعداد اندک کتاب‌های جغرافیایی آموزشی برای شرکت در جشنواره بیان می‌دارد و امیدوار است، تعداد کتاب‌ها در جشنواره‌های بعدی قابل توجه شود و ناشران متعدد با کتب قابل توجه و باکیفیت مطلوب‌تر آموزشی در جشنواره مشارکت کنند.

■ این هیئت ضمن ارزش‌گذاری بر کتاب‌های ترجمه‌ای ارائه شده در جشنواره، امیدوار است که اولاً تعداد این‌گونه کتاب‌ها بیشتر شود و ثانیاً تعداد کتاب‌های تألیفی بیش از کتاب‌های ترجمه‌ای باشد.

■ با توجه به بازار وسیع و علاقه‌مندی نسبت به کتاب‌های جغرافیایی آموزشی، به ناشران توصیه می‌کنیم، برای پاسخ‌گویی به نیازها و علاقه‌های مخاطبان، تعداد بیشتری کتاب در زمینه‌های آموزش عمومی و مهارت‌های جغرافیایی تولید کنند و در این راه از مؤلفان و مترجمان برجسته بهره بگیرند.

■ هیئت داوران ضمن درک نیازهای مخاطبان به کتاب‌های آموزشی جغرافیایی برای بخش کتاب‌های کمک‌درسی، از تولیدکنندگان و مؤلفان درخواست دارد که این کتاب‌ها را با جذابیت بیشتر و با توجه به معیارهای ارزشیابی که در سایت سامان‌دهی جشنواره منتشر و توسط «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی» آماده شده‌اند، تهیه کنند و فقط به مسائل ارزشیابی و کنکور اکتفا نکنند.

■ این هیئت توصیه می‌کند، ناشران و مؤلفان تولید کتاب‌های متنوع رشته‌های مختلف جغرافیا را مدنظر قرار دهند و از این طریق به افزایش دانش عمومی جغرافیا در شاخه‌های گوناگون مدد رسانند و مخاطبان را در درک دنیایی که در آن به سر می‌برند، یاری کنند.

## گروه دینی و قرآن

## سیدمحمد دلبری (۱۳۵۱، سبزوار)

دوره دکترا را در دانشگاه امام صادق(ع) می‌گذراند. سابقه آموزشی تا دبیری در مدارس را در کارنامه خود دارد و اکنون رئیس گروه قرآن و معارف دفتر برنامه‌ریزی و تألیف است. وی در تألیف کتاب دین و زندگی ۳ مشارکت داشته و با مجله رشد معارف اسلامی نیز همکاری دارد. کتاب مستقل او «تحلیل داستان حضرت ابراهیم(ع) با رویکرد تربیتی در قرآن کریم» است.



## پرویز آزادی (۱۳۵۶، هشتروند)

دارای دکترای علوم قرآن و حدیث در دانشگاه الهیات دانشگاه تهران و دارای آثار متعددی (ترجمه، تألیف) از عربی و انگلیسی است و با دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی همکاری دارد. عنوان چند مقاله اوست: نژادپرستی رژیم صهیونیستی، تفسیر اثری، بررسی آراء، آثار و احوال علامه عسکری، نقش معتزله بصره در پی‌ریزی نظریه اعجاز، و نیز تألیف چند مدخل برای فرهنگ‌نامه کلید دانش برای نوجوانان (نشر طلایی)



## یاسین شکرانی (۱۳۶۰، سنقر)

دانشجوی دکترای فلسفه و کلام اسلامی و همکار گروه دینی و معارف اسلامی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است و در تألیف کتاب‌های هدیه‌های آسمان، و کتاب‌های راهنمای معلم دینی همکاری داشته است. از دیگر آثار اوست: ملاصدرا به روایت ما، دانش و ارزش، آفاق تمدنی انقلاب اسلامی، زندگی و ابعاد شخصیت امام جعفر صادق(ع). مقالاتی نیز از وی در نشریات چاپ شده است.



## رضا نباتی (۱۳۵۰، قم)

فوق‌لیسانس تاریخ و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و عضو گروه قرآن «دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی» است. همکاری در تألیف کتاب‌های درسی قرآن دوره ابتدایی و نیز کتاب «مبانی و روش آموزش قرآن دوره ابتدایی» ویژه مراکز تربیت معلم، از جمله فعالیت‌های وی محسوب می‌شود.





### سیدسجاد طباطبایی نژاد

دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث در دانشگاه امام صادق(ع) و همکار پاره‌وقت دوره ابتدایی در گروه دینی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. در تألیف کتاب‌های هدیه‌های آسمان (ابتدایی) و پیام آسمان (راهنمایی) و در برنامه‌های تأمین مدرس این کتاب‌ها نیز همکاری داشته است.



## بیانیه گروه داوران دینی و قرآن

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

مهم‌ترین هدف تشکیل نظام اسلامی به‌طور اعم و نظام آموزشی به‌طور اخص، تربیت دینی به معنای عمیق و گسترده آن است. از این‌رو، تمام ارکان و عناصر دخیل در نظام آموزشی، اعم از نرم‌افزار و سخت‌افزار، با وجود تفاوت موضوعات و مفاهیم، به میزان نسبتی که با امر تعلیم و تربیت دارند، در ساختاری منسجم باید دستیابی به اهداف تربیت دینی را آرمان خود قرار دهند. انجام این مهم، به‌ویژه در برنامه‌های درسی، از هرگونه تعارض و تضادی که فرایند تعلیم و تربیت اسلامی را با خلل و نقصانی روبه‌رو سازد، جلوگیری می‌کند و سبب می‌شود که مفاهیم دینی در ارتباط و انسجام منطقی خود، ذهن مخاطب را شکل دهند. از این‌رو درس‌هایی نظیر علوم طبیعی با عملکرد مثبت یا منفی می‌توانند در رویکردها و محتوای خود مؤید یا نابودکننده فرایند تربیت باشند.

گرچه تعلیم و تربیت دینی مسئولیت مشترک مجموعه‌های برنامه‌های درسی است، اما برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی و آموزش قرآن به‌عنوان مواد درسی، نقش محوری و مسئولیتی ویژه برعهده دارند که باید متناسب با ظرفیت خود، این نقش محوری را به خوبی ایفا کنند. این برنامه در جهت رسیدن به اهداف بینش صحیح و عقلانی از دین، ایمان و باور قلبی بدان، عمل به وظایف و دستورات دینی، و توانایی قرائت و تدبیر در آیات قرآن و انس با آن‌هاست.

آنچه که دستیابی به این اهداف را تسهیل می‌کند، تهیه و تدوین کتاب‌ها و سایر ابزارهای کمک‌آموزشی هم‌راستا با این اهداف است. مواد کمک‌آموزشی در این حوزه به شرط دارا بودن معیارهای صحیح در بخش زبان و بیان، سازمان‌دهی مناسب محتوا، توجه به جنبه‌های علمی و محتوایی، و از همه مهم‌تر، هم‌سویی با اهداف برنامه درسی در قالب کتاب‌های آموزشی مرجع، کتاب‌های دانش‌افزایی (دبیران و دانش‌آموزان)، روش تدریس، کتاب راهنما (دبیران)، سنجش و ارزشیابی، کتاب کار و کتاب‌های تصویری و نیمه تصویری، می‌توانند کمک شایانی به دستیابی به اهداف مذکور داشته باشند.

هیئت داوران کتاب‌های آموزشی دینی و قرآن، ضمن تقدیر و تشکر از تمام ناشران محترم، نکاتی پیرامون کتاب‌های ارسال شده به این دوره از جشنواره تقدیم می‌کند:

- کمیت کتاب‌های ارسال در حوزه تربیت دینی و قرآن برای جشنواره، در شأن و متناسب با نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران که تربیت دینی آرمان آن است، نیستند.
- کتاب‌های ارائه شده تنها در بخش دانش‌افزایی (دبیران یا دانش‌آموزان) قرار می‌گیرند، در حالی که تولید و تدوین کتاب در سایر بخش‌ها مورد نیاز مبرم این گروه درسی است.
- اکثر کتاب‌های تولید شده با معیارهای کتاب‌های کمک‌درسی و کمک‌آموزشی فاصله زیادی دارند. از این‌رو پیشنهاد می‌شود، ناشران و نویسندگان محترم مطالعه راهنمای برنامه‌های درسی را مدنظر قرار دهند.
- تربیت دینی، آرمان نظام آموزشی کشور است. از این‌رو، تولید، تدوین و ارائه محتوای تلفیقی، از ضرورت‌های اساسی در این حوزه است. ولی متأسفانه اثری از این رویکرد در آثار ارائه شده موجود نیست.

## گروه روان‌شناسی

### عبدالرسول کریمی (۱۳۴۶، بندر امام خمینی)

دارای کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی و شاغل در منطقه ۵ آموزش و پرورش تهران است. سوابقی چون تدریس، مشاوره، مصاحبه، مقاله‌نویسی و تألیف را در کارنامه خود دارد. عضو گروه آداب و مهارت‌های زندگی در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و مدرس ضمن خدمت کتاب تفکر و سبک زندگی است. در تألیف کتاب مذکور نیز همکاری داشته است.



### مهناز اسدی (۱۳۵۲، فریدون کنار)

دارای مدرک کارشناسی ارشد علوم تربیتی و دبیر شاغل در منطقه ۵ تهران است. از مشاغل و فعالیت‌های اوست: عضو گروه آداب و مهارت‌های زندگی، مدرس آموزش خانواده، مدرس دانشگاه آزاد، مدرس کشوری آموزش مدیران، عضو تیم تألیف کتاب آداب و مهارت‌های زندگی، کارشناس مسئول مشاوره در منطقه ۵.



### سوسن نیکو (۱۳۴۱)

کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، عضو شورای درس روان‌شناسی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، و مدرس دوره‌های آموزشی ضمن خدمت فرهنگیان است و ۲۸ سال سابقه کار آموزشی در آموزش و پرورش دارد. در تألیف کتاب معلم و کتاب کار درس روان‌شناسی سلامت و کتاب روان‌شناسی سال سوم دبیرستان مشارکت داشته و از طریق نگارش مقاله با مجلات تخصصی نیز همکاری دارد. وی سرگروه درس روان‌شناسی در منطقه ۷ تهران است.



## بیانیه گروه داوران روان‌شناسی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

با سلام و صلوات بر حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی(ص)، و سلام به روح پرفتوح شهدای انقلاب اسلامی و دعا برای سلامتی مقام عظمای ولایت. پس از بررسی‌های فراوان، مطالعه کتب متعدد و استماع اظهارات داوران، در پایان چهار کتاب به‌عنوان کتاب‌های نامزد دریافت جایزه در حوزه روان‌شناسی انتخاب شدند:

اما کتابی به‌عنوان کتاب برگزیده مورد تأیید گروه داوری قرار نگرفت و یک کتاب به‌عنوان کتاب تقدیری اعلام شد که آن نیز کاستی‌هایی داشت. از جمله مقدمه کتاب - نداشتن منبع و مأخذ - واژه‌نامه که لازم است دقت لازم صورت گیرد. سایر کتاب‌ها گرچه مفید بودند، اما به هر حال خطاهایی داشتند که لازم است نویسندگان محترم در رفع آن‌ها بکوشند. لذا به ناشران محترم و نویسندگان فرهیخته توصیه می‌شود به راهکارها و نکات زیر توجه فرمایند:

۱. ابتدا در مورد خانواده، دانش‌آموزان و مسائل مشاوره آسیب‌شناسی کنند و سپس براساس فراوانی مشکلات به نگارش کتاب بپردازند.

۲. از ترجمه و تألیف کتاب‌های تکراری بپرهیزند.
۳. با ادبیات و رسم‌الخط آموزش و پرورش هماهنگی و هم‌سویی داشته باشند.
۴. به دیدگاه‌های غربی کمتر بپردازند و آموزه‌های دینی را مورد تأکید قرار دهند.
۵. در کتاب‌ها از محرک‌های بصری و قسمت‌های منابع و مأخذ، و واژه‌نامه، و نیز فصل‌بندی به‌طور مناسب استفاده کنند.
۶. کتاب را ساده و روان بنویسند و از ارائه حجم زیاد مطالب خودداری کنند.
۷. در کتاب‌ها از مثال‌های ساده و روان متناسب با فرهنگ ایرانی و اسلامی بهره بگیرند.
۸. بکوشند صفحه‌آرایی کتاب جذاب باشد و مطالب حاوی مقدمه و نتیجه‌گیری باشند.
۹. در ترجمه‌ها سعی شود کلماتی به‌کار برده شوند که سخت نباشند و با واژگان عام هم‌سویی داشته باشند.
۱۰. مباحث کتاب با نیازهای جامعه هم‌سویی داشته باشد و طیف عام و خاص را مخاطب قرار دهند.

## گروه ریاضی

## خسرو داوودی (۱۳۴۹، تهران)

وی دانشجوی دکترای ریاضی از انستیتو آموزشی دانشگاه لندن (IOE) و دبیر مدارس تهران است. ضمن تدریس ریاضی به آموزش همین درس برای معلمان در مدارس مختلف می‌پردازد. سردبیری مجله «ریاضی برهان راهنمایی» معاونت آموزشی و مدیریت یک مدرسه راهنمایی و کارشناسی گروه ریاضی آموزش عمومی «دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی» از مسئولیت‌های سابق اوست. خسرو داوودی تاکنون کتاب‌های بسیاری در زمینه ریاضی به چاپ رسانده و چند جلد نیز در دست چاپ دارد. تا امروز، از وی حدود ۲۰۰ مطلب و مقاله با موضوع‌های «مطالب درسی ریاضی»، «مطالب تلفیقی ریاضی» و «نگرش‌های اجتماعی و توضیح روش تدریس برای معلمان» در مجله‌های «برهان»، «رشد نوجوان»، «رشد راهنمایی» و «رشد معلم» چاپ شده است. نامبرده تألیف بیش از ۱۵۰ جلد کتاب کمک‌آموزشی با موضوع ریاضی در مقاطع مختلف تحصیلی، و سه جلد کتاب معلم و راهنمای تدریس ریاضی، کتاب درسی ریاضی اول دبستان و کتاب معلم و راهنمای تدریس ریاضی اول دبستان را نیز در کارنامه خود دارد.



## وحید عالمیان (۱۳۵۴، بابل)

دارای دکترای تخصصی ریاضی و شاغل در گروه ریاضی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است و به مدت چند سال مدیریت گروه و ریاست شورای ریاضی دفتر را به‌عهده داشته است. در تألیف کتاب‌های ریاضی همکاری داشته و مقالاتی را نیز به ISI داده است.



## زهره پندی (۱۳۵۶، تهران)

کارشناس ارشد مهندسی صنایع است و در برنامه‌های آموزش ریاضی حضوری فعال دارد که از آن جمله است: تدریس ریاضی، برگزاری کارگاه‌های ریاضی، دبیر علمی سایت ریاضیات کانگورو، عضو هیئت علمی و المپیاد نوجوانان ایران. تألیفات بسیاری نیز دارد که به چند مورد اشاره می‌شود: آموزش خلاق ریاضی (خانه ریاضی تهران) دو کتاب مقسوم و مقسوم‌علیه و بخش‌پذیری (مدرسه). وی عضو هیئت تحریریه مجله ریاضی برهان راهنمایی (متوسطه) اخیراً است و مقالات او در این مجله منتشر می‌شود.



## دیانا فردین (۱۳۵۲، خرم‌آباد)

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد رشته ریاضی است و در خرم‌آباد و تهران تدریس کرده و همکار پاره‌وقت گروه ریاضی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. از فعالیت‌های اوست: داور جشنواره الگوی تدریس، ناظر آزمون‌های تیمز و پرلز، مصحح آزمون‌های تیمز، داور جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد (۱۳۹۰). وی در ارزشیابی کتاب ریاضی اول دبستان (۱۳۹۰) نیز همکاری داشته است.







### کتایون مهرآبادی (۱۳۵۴)

دارای دکترای ریاضیات محض، مدرس دانشگاه تهران و مراکز آموزش علمی - کاربردی، مسئول گروه ریاضی دبستان راه رشد و مسئول مسابقات بین‌المللی ریاضی در مجتمع راه رشد، با ۹ سال سابقه تدریس ریاضی در مدارس تهران است. راهنمایی پروژه‌های تحقیقی دانش‌آموزی در چند مدرسه شهر تهران از دیگر فعالیت‌های اوست.



## بیانیه گروه داوران ریاضی



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

هیئت داوران حوزه آموزش ریاضی جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد بر این باورند که روند تولید کتاب‌های آموزشی نسبت به گذشته تفاوت چندانی نکرده است، کماکان عمده کتاب‌ها با موضوع تمرین و آزمون‌های مرتبط با کتاب‌های درسی منتشر می‌شوند. آثاری که مخاطبشان معلم است، کمتر یافت می‌شوند. بیشتر کتاب‌های باکیفیت، ترجمه هستند نه تألیف. اما در بخش ابتدایی، تولیدات باکیفیت‌تر نسبت به گذشته بیشتر شده‌اند. این تغییر و تحول می‌تواند دو دلیل عمده داشته باشد: تغییرات کتاب‌های درسی ریاضی از نظر محتوایی و روشی، و همچنین تغییر نظام ارزشیابی دانش‌آموزان از کمی به توصیفی و کیفی.

با این تحلیل، داوران حوزه ریاضی معتقدند که برای رسیدن به وضعیت مطلوب در تولید کتاب‌های آموزشی چاره‌ای جز تغییر نظام ارزشیابی و شیوه طرح سؤال در آزمون‌های پایانی وجود ندارد، در غیر این صورت، باز هم شاهد معرفی کتاب‌های مناسب و برگزیده در دبیرخانه «سامان‌دهی مواد و منابع آموزشی تربیتی» آموزشی خواهیم بود که برخلاف جهت بازار فروش هستند. کتاب‌هایی که به موفقیت دانش‌آموزان در آزمون‌ها کمک می‌کنند، اما از نظر آموزشی، شیوه نگارش و ارائه و وضعیت هنری و ظاهری مناسب تشخیص داده نمی‌شوند.

در دوره‌های اول و دوم متوسطه نیز سایه امتحانات نهایی و کنکور کماکان گسترده است و به نشر کتاب‌های کمک‌درسی جهت می‌دهد. آثاری که معیارهای ارزشیابی کتاب‌های آموزشی را پوشش نمی‌دهند و امتیازات لازم را کسب نمی‌کنند، اما هنوز مورد نیاز دانش‌آموزان هستند و به آن‌ها در آزمون‌های نهایی و کنکور کمک می‌کنند و فروش خوبی هم دارند. با نگاهی به آزمون‌های نهایی در سال‌های اخیر و با توجه به کلیشه‌ای بودن این آزمون‌ها، طبیعی است که انتشار کتاب‌هایی که به موفقیت در این آزمون‌ها کمک می‌کنند، بازار خوبی خواهد داشت.

در پایان، هیئت داوران به دست‌اندرکاران آموزش و پرورش توصیه می‌کند، با اتخاذ تصمیم‌های مناسب تلاش کنند تا سمت‌وسوی ارزشیابی را تغییر دهند و هم‌جهت با اهداف برنامه‌های درسی در طرح تحول، فرصتی فراهم کنند تا به‌جای آنکه دانش‌آموزان، معلمان و اولیا برای کسب موفقیت در آزمون‌ها بسیج شوند، ارزشیابی‌های پایانی در خدمت ارتقای سطح آموزش قرار گیرند.

## گروه زبان‌های خارجی

**محمد رضا عنانی سراب (۱۳۳۷، بیرجند)**

دارای دکترای آموزش زبان انگلیسی و استادیار دانشگاه شهید بهشتی است. سابقاً کارشناس مسئول گروه زبان انگلیسی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی بوده و در حال حاضر سردبیری مجله رشد آموزش زبان را به عهده دارد. همچنین در راه‌اندازی دوره‌های آموزش ضمن خدمت دبیران زبان انگلیسی مشارکت داشته است. وی دارای تألیفات متعددی اعم از کتاب و مقاله به زبان‌های فارسی و انگلیسی است.

**سید سعید عظیمی**

مدرس زبان انگلیسی کانون از سال ۱۳۷۰ تاکنون و کارشناس مترجمی زبان انگلیسی است و سوابقی چون مدیر تولید رسانه‌های کمک آموزشی کانون زبان ایران، سردبیر نشریات کمک آموزشی و داور جشنواره کتاب‌های کمک آموزشی رشد (۱۳۹۰) را در کارنامه خود دارد. دو کتاب فارسی به نام‌های «آن که رفت، آن که ماند» و «بازی ابر و باد» و به زبان انگلیسی نیز سه جلد کتاب طنزهای انگلیسی را منتشر ساخته است.

**سیدمسعود حاجی سید حسینی فرد**

کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی و مدرس زبان انگلیسی مراکز تربیت معلم و دانشگاه‌های تهران است. قبلاً کارشناسی گروه زبان‌های خارجی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی بوده است و در حال حاضر مدرس مرکز تربیت معلم بلال حبشی است. دارای چند تألیف است از جمله روش تدریس زبان (مدرسان شریف) و ترجمه کتاب «۹۹ گام تا ۱۰۰ سالگی» (نشر دانژه)



## بیانیه گروه داوران زبان‌های خارجی



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

هیئت داوران، ضمن قدردانی از توجه ویژه «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی» به نقش کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی در تسهیل تحقق اهداف برنامه درسی، توجه ناشران و مؤلفان محترم کتاب‌های مزبور را به موارد زیر که برگرفته از دانش روز در زمینه تولید مواد آموزشی متناسب با مؤلفه‌های بازار کتاب هستند، جلب می‌کند.

نقش این کتاب‌ها قاعداً می‌باید تقویت برنامه درسی باشد، در حالی که در بعضی موارد، آنچه عملاً اتفاق می‌افتد، نقش نه چندان مثبت آن‌ها در کاهش محتوای برنامه درسی و محدود کردن آن به منظور آماده کردن دانش‌آموزان برای موفقیت در امتحانات داخلی و آزمون ورودی دانشگاه‌هاست. تأکید بیش از حد سؤالات امتحانی یا تست‌های چندگزینه‌ای، یادگیری را به نکات قابل سنجش در آزمون محدود می‌کند و با برجسته کردن «آزمون محوری»، اهداف برنامه درسی را که ناظر بر آماده‌سازی دانش‌آموزان برای به‌کارگیری آموخته‌ها در حل مسئله تفکر انتقادی است، مورد غفلت قرار می‌دهد.

توجه به دوگانگی در نقش کتاب‌های کمک‌درسی ما را وامی‌دارد که جنبه مثبت و تقویت‌کننده کتاب‌ها را مورد توجه قرار دهیم. مهم‌ترین جنبه‌های مثبت کتاب‌های مذکور عبارت‌اند از: داشتن برنامه مشخص، یا به‌عبارت دیگر، نقشه یادگیری در تألیف کتاب کمک‌درسی؛ برقراری ارتباط منطقی بین فعالیت‌های آموزشی از طریق لحاظ کردن مراحل یادگیری؛ استفاده از فعالیت‌های متنوع متناسب با سطوح متفاوت یادگیری؛ ایجاد فرصت برای گسترش و تعمیق یادگیری کلاسی؛ توجه به راهبردهای یادگیری و علاقه‌مند ساختن دانش‌آموزان به مطالعه بیشتر.

■ نقش مثبت کتاب‌های کمک‌آموزشی همچنین ایجاب می‌کند، اصول زیربنایی تألیف در آن‌ها رعایت شود.

بعضی از اصول پذیرفته شده در این زمینه عبارت‌اند از:

■ لازمه کاربرد زبان، توجه به کنش‌های ارتباطی در بافت کلام است. در این زمینه، استفاده از رسانه‌های سمعی و بصری بسیار راه‌گشاست.

■ هدفمند ساختن فعالیت‌های آموزشی از طریق کاربرد متن به‌جای جملات جداگانه، می‌تواند کاربرد زبان را آسان کند.

■ متن‌ها لازم است در حد امکان منعکس‌کننده کاربرد طبیعی زبان باشند.

■ فعالیت‌های کتاب‌های کمک‌درسی باید در حد امکان، زمینه خوداتکایی و خودآموزی را بیش از پیش فراهم کنند.

■ انتظار می‌رود کتاب‌های کمک‌درسی به نیازهای یادگیری دانش‌آموزان در سطوح متفاوت پاسخ دهند.

در زمینه تولید کتاب‌های دانش‌افزایی معلمان، هیئت داوران توجه ناشران و مؤلفان را به این موارد جلب کند:

■ کارایی کتاب‌های دانش‌افزایی تا حد زیادی به شناخت مخاطبان و ارزیابی دقیق نیازهای آن‌ها بستگی دارد. اولویت‌بندی نیازها و توجه به نیازهای مبرم نیز در موفقیت کتاب مؤثر است.

■ استفاده از زبان ساده و در عین حال گیرا که بتواند مخاطب را درگیر متن کند، نکته دیگری است که لازم است مورد تأکید قرار گیرد.

■ از آنجا که معمولاً در تألیف این گونه کتاب‌ها از منابع مختلف بهره‌گیری می‌شود، رعایت حقوق مؤلفان با ارجاع‌گذاری درست و علمی الزامی است.

در پایان با عنایت به جمیع جهات، هیئت داوران کتاب‌های رسیده به جشنواره را با وجود بعضی جهت‌گیری‌های مثبت، فاقد ویژگی‌های آثار برگزیده ارزیابی کرد و با تقدیر از عناوینی که به مرحله نهایی راه یافته‌اند، اظهار امیدواری می‌کند که در سال‌های آینده جهت‌گیری‌های مثبت پررنگ‌تر شوند و در نتیجه زمینه انتخاب عناوین برگزیده فراهم آید.

## گروه زبان عربی ←

**عادل اشکبوس (۱۳۴۲، بغداد)**

کارشناس ارشد زبان و ادبیات عرب است. در مدارس تهران تدریس کرده و اکنون مدیر گروه عربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است و تاکنون در زمینه آموزش، تألیف کتاب، تولید نرم‌افزار، مدیریت کلاس‌های آموزش زبان عربی و... فعالیت‌های شایان توجهی داشته است. وی مدیر بزرگ‌ترین سایت ریشه‌یابی واژگان است که طی چهار سال بیش از سه و نیم میلیون بازدید داشته است. کتاب فرهنگ کاربردی فارسی به عربی از آثار شاخص اوست. عادل اشکبوس در سال ۹۰ دبیر نمونه کشوری شده است.

**سیدعلاءالدین اعلانی (۱۳۳۶)**

دبیر عربی دبیرستان‌های تهران و مدرس دانشگاه است. با حوزه‌های ستادی همکاری دارد که از آن جمله است: سرگروه عربی - دینی متوسطه کشوری، عضو گروه قرآن متوسطه دفتر تألیف، ارزشیابی کتاب‌های کمک‌درسی، تألیف کتاب‌های کمک‌آموزشی در این حوزه. وی با سازمان تبلیغات اسلامی نیز همکاری دارد.

**علی چراغی (۱۳۳۲)**

کارشناس سابق گروه زبان عربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف است و هم‌اکنون نیز با این گروه همکاری دارد. مؤلف و مترجمی تواناست و آثار او به بیش از ۲۰۰ جلد می‌رسد که همه در حوزه معارف قرآنی و اسلامی و تاریخ اسلام است. مقالات بسیاری - بیش از ۵۰ مورد - نیز از وی در مجلات، به خصوص رشد معارف اسلامی چاپ شده است.



## بیانیه گروه داوران زبان عربی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲



هیئت داوران گروه عربی، پس از بررسی مجموعه کتاب‌های این درس به نتایج زیر رسیدند:

■ اغلب کتاب‌های عربی در دو حوزه کتاب کار و کتاب کنکور تألیف شده‌اند. این در حالی است که بازار کتاب در این زمینه پر از چنین کتاب‌هایی است و درس عربی به چنین کتاب‌هایی نیاز ندارد. درس عربی به کتاب‌های «متن محور» نیاز دارد؛ مثل کتاب داستان، اشعار مناسب، مطالب علمی و مکالمه، از طرف دیگر، رویکرد جدید راهنمای برنامه درسی عربی متن‌محوری است، در حالی که در کتاب‌های کار قاعده‌محوری حاکم است.

■ اغلب کتاب‌های کار سه سال اول دوره متوسطه (راهنمایی سابق) از اهداف آموزشی کتاب تخطی کرده‌اند و مطالبی را در کتاب گنجانده‌اند که در سال‌های آینده تدریس خواهند شد.

■ تمرینات کتاب‌های کار بیشتر به تله‌های آموزشی و معما سازی شبیه هستند. گویا بیشتر شبیه سؤالات کنکورند و هدف آن‌ها برگزاری مسابقه است. در حالی که در کتاب کار هدف مسابقه آموزش نیست و تثبیت آموخته‌ها مدنظر است.

## گروه زبان و ادب فارسی

## فریدون اکبری شلدره (۱۳۴۲)

دارای مدرک دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه شهیدبهبشتی و در حال حاضر کارشناس مسئول گروه زبان و ادبیات فارسی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی است. وی دارای سابقه تدریس در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی است و کارگاه‌های آموزشی متعددی را نیز در موضوعات مختلف برگزار کرده است. دکتر اکبری دارای تألیفات متعدد اعم از کتاب و مقاله است. مقالات او در مجلات و نشریات گوناگون به چاپ رسیده است. از کتاب‌های او

ادبیات داستانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۸۲) تصحیح دیوان فدایی مازندرانی (۱۳۷۷) ادبیات کودکان و نوجوانان (۱۳۸۵) کلیات فارسی اقبال لاهوری (در دست تألیف)

و از مقالات او: پارس کردن و نام آواهای بانگ سگ، فرهنگستان زبان و ادب فارسی (۱۳۹۲) گشایش چشم درون، نگاهی فلسفی به انشا (ماهنامه انشا و نویسندگی، ۱۳۹۰)، خاقانی، پدافند از شکوه خاقانی (نقد، مجله شعر، ۱۳۷۵) نظارت بر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های فارسی مدارس نیز از دیگر کارهای اکبری شلدره است.



## پریچهر جبلی (۱۳۳۲، ارومیه)

دانش‌آموخته رشته علوم تربیتی (آموزش ابتدایی) است. سه سال اول خدمتش را در دبستان‌های شهر ارومیه گذرانده و بقیه سال‌های تدریس او در مناطق ۱۰، ۱۱ و ۸ تهران و در پایه‌های مختلف گذشته است. با سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی همکاری داشته و عضو کمیته «خلاقیت» و مدرس «رویکردهای خلاقیت، مشارکت و تلفیق» و همچنین مدرس کتاب‌های جدیدالتألیف علوم تجربی و فارسی است. وی مجموعاً در تألیف و نظارت بر تألیف بیش از ۲۰ جلد کتاب فارسی کمک آموزشی همکاری داشته است.



## بهیاد صدیق‌پور (۱۳۴۵)

صدیق‌پور دبیر زبان و ادبیات فارسی در منطقه ۷ تهران و دانشجوی دکتری ادبیات فارسی است. وی فعالیت‌های متنوعی در زمینه تدریس، تألیف، تحقیق و تأسیس دارد از جمله: مدرس دوره‌های ضمن خدمت، مؤسس و رئیس انجمن علمی - آموزشی معلمان ادبیات، سرگروه درس ادبیات فارسی و مدیر اجرایی گروه آموزشی، همکاری در تألیف ۱۳ جلد کتاب کمک آموزشی، برگزیده مسابقه شعر معلم (۱۳۹۲) برگزیده جشنواره الگوهای تدریس (۱۳۸۹) برگزیده عکس دانشجویان (۱۳۷۲) و معلمان (۱۳۷۸) و مجله رشد جغرافیا (۱۳۷۹).



### محمد رضا کافیان خیابانی

کارشناس سابق دفتر آموزش و پرورش ابتدایی است و تجربه مؤثری در فعالیت‌های آموزشی ستادی دارد که اهم آن‌ها عبارت است از: کارشناس گروه‌های آموزشی ابتدایی، عضو شورای تألیف کتب درسی و زبان آموزی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، مدرس کارگاه‌های خلاقیت، آموزش جهانی، هفت هوش، و غنی‌سازی مدرسه برای رشد. وی همچنین از مؤلفان کتاب فارسی اول ابتدایی در سال ۸۰ بوده است.



### شهناز عبادتی

دارای مدرک کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی و دانشجوی دکتری این رشته است. وی به مدت بیش از ده سال سرگروه آموزشی ادبیات فارسی شهر تهران بوده است و در مراکز تربیت معلم و مراکز آموزش ضمن خدمت معلمان نیز تدریس کرده است. او همچنین بیش از ده کتاب کمک آموزشی برای دانش‌آموزان تألیف نموده است.



## بیانیه گروه داوران زبان و ادب فارسی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

خواندن کتاب خوب، گلگشتی در جهان زبان و ذهن نویسندگان است. هر کتاب، تجربه‌ای از زیستن است. آن‌گاه که کتابی را بر زانو می‌نشانیم و به مهمانی چشم‌ها می‌کشانیم، در مسیر فرا رفتن و بهره‌گیری از اندوخته‌های دیگران و هم‌سفرگی با آنانیم. کتاب خوب، چونان طبله عطار است. به هنگام گشودن، بوی فرحبخش فکر و تازگی نگاه آن، کام جانتان را خوشگوار و تر و تازه می‌سازد. لیکن به دریغ و افسوس باید گفت، بیشینه کتاب‌هایی که به این دوره از جشنواره رسیده‌اند، گرفتار بی‌رسمی‌های پهنه چاپ و نشر شده و در دام شتاب درافتاده‌اند. از این‌رو، زاده و برآمده تأملات علمی و آموزشی نبوده، ژرفا و عمقی در فکر و خلاقیتی در طرح و سازمان‌دهی محتوا نداشته‌اند.

سنجه‌هایی که در نگاه داوران ارجی داشته‌اند، در پی می‌آیند تا نویسندگان و ناشران گرامی در کارهای آینده بر آن بنیاد گام بردارند:

- آراستگی برون و ظاهر اثر؛
- پیراستگی و همواری زبان اثر؛
- بهره‌گیری از طرحی تازه و برآمده از فکری نو؛
- زمینه‌سازی برای پرورش تفکر خلاق؛
- هم‌سویی با اسناد تحولی و هم‌خوانی با رویکرد عام برنامه درسی ملی؛
- رعایت رویکرد خاص حوزه یادگیری زبان و ادب فارسی و پای‌بندی به اصول، اهداف و روش‌های آموزشی آن؛
- داشتن روش علمی و آموزشی و تبیین گام‌های آن در تدوین اثر؛
- رعایت سطوح یادگیری مخاطبان.

## گروه زمین‌شناسی

**محمدحسن بازوبندی (۱۳۵۰، نیشابور)**

محمدحسن بازوبندی دارای مدرک کارشناسی ارشد زمین‌شناسی پترولوژی از دانشگاه تهران و دانشجوی دکتری همین رشته است و با دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و نیز مجله رشد زمین‌شناسی همکاری دارد. پاره‌ای از فعالیت‌ها و نیز سوابق علمی و شغلی او عبارت است از: دبیر و مدرس زمین‌شناسی در مدارس و مراکز تربیت معلم، کارشناس مسئول گروه زمین‌شناسی دفتر تألیف، عضو سازمان نظام مهندسی معدن استان تهران. تألیف تعدادی کتاب‌های کمک‌آموزشی و مقالاتی در مجله رشد زمین‌شناسی. محمدحسن بازوبندی در سال ۱۳۸۴ به‌عنوان معلم نمونه و در سال ۱۳۹۱ به‌عنوان پژوهشگر برگزیده دانشگاه فرهنگیان انتخاب و معرفی شده است.

**مریم عابدینی (۱۳۴۶)**

شاغل در منطقه ۵ تهران و همزمان مدیر داخلی مجله رشد آموزش زمین‌شناسی است. تاکنون سه بار عنوان معلم نمونه (منطقه) و یک‌بار (۱۳۸۸) عنوان پژوهشگر برتر را کسب کرده است. او مسئولیت‌هایی را نیز در شبکه ملی رشد، دفتر تألیف کتب درسی، انجمن زمین‌شناسی ایران و نیز کمیته ملی المپیادها و همچنین در تعدادی از مجامع آموزشی به‌عهده داشته است. پاره‌ای از تألیفات و تحقیقات علمی او عبارت است از: تهیه بسته کمک‌آموزشی جغرافیا، ویرایش علمی دانشنامه انتشارات دلیل ما، تألیف کتاب زمین‌شناسی سوم، بایو استراتیگرافی سازند فهلیان در استان فارس، مقاله چینه‌نگاری سکانسی سازند فهلیان.

**خدیجه امانی هفشجانی (۱۳۵۲، شهرکرد)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد زمین‌شناسی پترولوژی از دانشگاه تهران است و در دبیرستان‌ها و مراکز پیش‌دانشگاهی به تدریس اشتغال دارد. در کارنامه او فعالیت‌هایی چون همکاری در برنامه‌ریزی و تدوین و تألیف کتاب‌های زمین‌شناسی، سرگروه آموزشی درس زمین‌شناسی در شهرکرد، کرج و تهران، و عضویت در سازمان نظام مهندسی معدن استان چهارمحال و بختیاری دیده می‌شود. از وی مقالاتی نیز در نشریات و همایش‌ها چاپ یا پذیرفته شده است، از جمله مقاله‌های روش‌های فعال تدریس، الگوها و چالش‌ها در شماره ۷۴ و مقاله شفق قطبی در شماره ۷۵ رشد زمین‌شناسی.







## بیانیه گروه داوران زمین‌شناسی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

هیئت داوران زمین‌شناسی، چهار جلد کتاب رسیده به دبیرخانه را در مدت سه هفته مورد ارزشیابی قرار دادند و براساس این داوری موارد زیر قابل ذکر است:

۱. تعداد کتاب‌های رسیده نسبت به دوره قبل کاهش قابل توجهی داشت.
۲. همه کتاب‌ها در حیطه کمک‌درسی بودند و هیچ کتاب موضوعی و ... دیده نشد.
۳. با عنایت به تغییر و اصلاح کلی کتاب درسی، فقط یک مورد از چهار مورد به این تغییرات توجه کرده بود و سه مورد دیگر حتی به تغییرات سال ۱۳۹۱ کتاب‌های درسی توجه نداشته‌اند.
۴. هیچ کدام از کتاب‌ها به شیوه نوین و جدید به مطالب نپرداخته بودند و همه آن‌ها به نحوی بازنویسی کتاب درسی محسوب می‌شدند.
۵. هیچ کدام از کتاب‌ها به مسائل آموزشی و حیطه‌های آموزشی، طراحی‌های نوین آموزشی و برنامه درسی ملی توجهی نکرده بودند.
۶. هیئت داوری هیچ کدام از کتاب‌ها را برای دریافت عنوان برگزیده مناسب تشخیص نداد.

## گروه زیست‌شناسی

**حسین الوندی (۱۳۳۴، تهران)**

دارای مدرک کارشناسی زیست‌شناسی و کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی، مؤلف اولین مجموعه کتاب‌های نظام جدید زیست‌شناسی دوره متوسطه و مترجم و مؤلف کتاب‌های آموزشی بسیار در حوزه زیست‌شناسی، از جمله «فعالیت‌های لذت‌بخش زیست‌شناسی»، «شگفتی‌های جهان جان‌داران» و «بدن انسان». وی نزدیک به دو دهه کارشناس مسئول گروه زیست‌شناسی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف را به‌عهده داشته است.

**الهه علوی (۱۳۴۷، دزفول)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد زیست‌شناسی - علوم گیاهی از دانشگاه تربیت مدرس تهران است. از سال ۱۳۷۲ به تدریس زیست‌شناسی اشتغال داشته و در سال ۱۳۷۸ به عضویت گروه آموزشی منطقه ۱۶ تهران درآمد است.



علوی مدرس زیست‌شناسی در دانشگاه پیام‌نور ساوه (۱۳۷۹) و عضو کمیته تخصصی المپیاد زیست‌شناسی و مدرس آناتومی گیاهی در باشگاه دانش‌پژوهان جوان نیز بوده است. وی از مؤلفان کتاب‌های زیست‌شناسی، آزمایشگاه ۲ و پیش‌دانشگاهی، همچنین از مؤلفان راهنمای معلم زیست‌شناسی، آزمایشگاه ۲ و ۱ و پیش‌دانشگاهی به‌شمار می‌رود. انجام پژوهشی در دانشگاه تربیت مدرس درباره کاربرد گیاهان در ارزیابی اثر آلاینده‌ها، به منظور ارائه آزمون‌های ساده و عملی در زمینه ارزیابی زیستی، از جمله فعالیت‌های تحقیقاتی علوی است. علاوه بر آن، وی مقاله‌ای را با عنوان «بررسی اثر آلاینده‌های نفتی بر گیاه باقلا» در فصل‌نامه پژوهش و زندگی (۱۳۷۸) به چاپ رسانده است.

علوی اکنون کارشناس برنامه‌ریزی و تألیف گروه زیست‌شناسی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و مدیر داخلی مجله رشد زیست‌شناسی است.

**بهمن فخریان (۱۳۴۴، میمه، اصفهان)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد علوم جانوری (گرایش فیزیولوژی) است و در حال حاضر به عنوان رئیس گروه علوم پایه در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی به خدمت اشتغال دارد. سابقه تدریس در دانشگاه اراک، مراکز تربیت معلم، مراکز آموزش ضمن خدمت فرهنگیان و نیز تدریس در مدارس خارج از کشور را دارد. از سوابق علمی او نیز باید به این موارد اشاره کرد: تألیف یا همکاری در تألیف کتاب‌های زیست‌شناسی درسی و غیردرسی، تألیف یا ترجمه مقالات علمی برای مجلات و همایش‌ها، همکاری در تألیف کتاب‌های علوم ابتدایی و متوسطه. وی در سال ۸۴-۸۵ به‌عنوان معلم نمونه کشوری انتخاب و معرفی شده است.



## بیانیه گروه داوران زیست‌شناسی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲



هیئت داوران کتاب‌های آموزشی زیست‌شناسی در «دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد» نظر خود را به شرح زیر اعلام می‌دارد:

۱. در این دوره، تعداد کتاب‌های پرسش‌های چهارگزینه‌ای به شیوه مرسوم آمادگی برای شرکت در آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها به نسبت سایر کتاب‌ها کمتر بود. به این ترتیب می‌توان امیدوار بود که بسیاری از ناشران پیام جشنواره را دریافت کرده‌اند و در مسیر آن گام برمی‌دارند. این مهم را می‌باید به فال نیک گرفت و ناشران را به تولید کتاب‌های کمک‌درسی و آموزشی مناسب و هماهنگ با معیارهای دبیرخانه «سامان‌دهی مواد و منابع آموزشی - تربیتی» ترغیب و تشویق کرد.
۲. از ویژگی‌های دیگری که می‌توان برای این دوره برشمرد، افزایش قابل ملاحظه تعداد کتاب‌های تألیفی در حوزه زیست‌شناسی است. به نظر می‌رسد این امر نیز ناشی از تشویق و ترغیب جشنواره به تولید کتاب‌های تألیفی توسط ناشران بوده است.
۳. در حوزه کار و تمرین برای دانش‌آموزان نیز، در این دوره کتاب‌های خوبی تألیف شده‌اند که نسبت به دوره‌های گذشته، پیشرفت‌های چشمگیری داشته و به اهداف برنامه درسی زیست‌شناسی نزدیک شده‌اند.
۴. ضمن ارج نهادن به پیشرفت‌های خوبی که در زمینه تولید کتاب‌های آموزشی زیست‌شناسی در این دوره شکل گرفته است، ادبیات نوشتاری تعدادی از کتاب‌ها هنوز با انتخاب واژه‌های مناسب و هماهنگ با کتاب‌های درسی و اصول نگارش زبان فارسی فاصله دارد. به نظر می‌رسد لازم است، مترجمان، مؤلفان و ناشران کتاب‌های آموزشی به این موضوع مهم توجه کافی داشته باشند.
۵. هیئت داوران زیست‌شناسی فقط توانست یک اثر را به عنوان «اثر تقدیری» انتخاب کند.

این امر ناشی از محدودیت تعداد عناوین انتخابی بود.

۶. هیئت داوران زیست‌شناسی، وظیفه خود می‌داند، از «انتشارات فاطمی» به‌عنوان ناشری فعال در زمینه تولید کتاب‌های آموزشی مناسب در زمینه زیست‌شناسی تقدیر و تشکر کند.

**نعمت‌الله ارشدی**

دارای دکترای شیمی آلی و پیش از این بیش از ده سال کارشناس مسئول گروه شیمی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی بود. اکنون سردبیر مجله «رشد آموزش شیمی» و عضو هیئت علمی گروه شیمی دانشگاه زنجان است. وی مؤلف کتاب‌های شیمی دوره متوسطه نظری و بخش شیمی کتاب‌های علوم تجربی دوره‌های ابتدایی و راهنمایی، مؤلف بخش شیمی «فرهنگ بزرگ سخن»، مترجم کتاب شیمی «دانشگاه کمبریج»، و داور جشنواره‌های کتاب‌های آموزشی رشد و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان می‌باشد.

**راضیه بنکدار سخی (۱۳۴۶، تهران)**

کارشناس ارشد شیمی معدنی و کارشناس گروه شیمی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی از سال ۱۳۸۳ تا امروز، و دبیر شیمی دبیرستان‌ها و مراکز پیش‌دانشگاهی شهر تهران است. تاکنون در تألیف مقالات علمی و کتاب‌های آموزشی فراوانی در زمینه شیمی مشارکت داشته است. وی در مدارس و مراکز تربیت معلم تدریس می‌کند و دوبار به‌عنوان معلم نمونه انتخاب شده است.

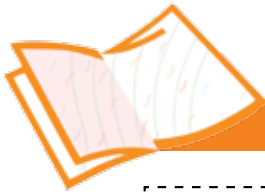
**حسن حذرخانی (۱۳۵۱، آبیک)**

دکترای شیمی آلی با سابقه تدریس در دانشگاه شهید رجایی، مراکز فرزندانگان و مدارس خارج از کشور، و داور جشنواره خوارزمی. وی عضو «شورای تألیف کتب درسی» و سرگروه آموزشی مدارس خارج از کشور نیز هست و در تولید نرم‌افزارهای آموزشی راهنمای معلم کتاب شیمی (۱) همکاری داشته است. او در حال حاضر مدیر گروه شیمی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است.



## بیانیه گروه داوران شیمی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲



ضمن قدردانی از همه نویسندگان و ناشران محترمی که با تولید کتاب‌های ارزشمند خویش، جامعه آموزشی را در مسیر بهبود کیفیت آموزش شیمی کشور همراهی می‌کنند و با فرستادن کتاب به جشنواره رشد، به عرصه جدی نقد ساختار و محتوای کتاب‌های علمی - آموزشی پای می‌گذارند، نتیجه بررسی کتاب‌های شیمی راه یافته به مرحله نهایی را به شرح زیر اعلام می‌داریم.

از میان شمار زیاد کتاب‌های دریافت‌شده، در مجموع ۱۰ عنوان به مرحله نهایی وارد شدند که هیئت داوران پس از بررسی دقیق ساختار و محتوای هر یک و مقایسه آن‌ها با کتاب‌های حضور یافته در جشنواره‌های گذشته، با توجه به موارد زیر هیچ‌یک را دارای شرایط لازم برای احراز رتبه تشخیص نداد؛ زیرا:

۱. هیچ‌گونه نوآوری تازه و متفاوتی در گزینش و شیوه سازمان‌دهی محتوا و طراحی ساختار نسبت به چند سال گذشته دیده نشد.
۲. تمرکز بیش از اندازه‌ای بر تولید کتاب‌های کار و تمرین آن‌ها با ساختار و محتوایی مشابه صورت گرفته است که به غفلت از تولید کتاب‌های علمی و آموزشی مناسب برای طیف‌های گوناگون مخاطبان جامعه آموزشی انجامیده است.
۳. در محتوای این کتاب‌ها، به معرفی تازه‌ترین دستاوردهای علمی، فناوری‌های نو و مسائل محیط‌زیست به‌طور هدفمند و منسجم توجه نشده است؛ مقوله‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم می‌توانند بر آموزش باکیفیت شهروندان تأثیری جدی بگذارند.
۴. به فعالیت‌های عملی و آزمایشگاهی که بخش جدایی‌ناپذیر شیمی است، بی‌مهری شده است و خبر چندانی هم از درگیر شدن و به چالش کشیده شدن دانش‌آموزان به‌صورت فردی یا گروهی در فعالیت‌های درون و برون کلاسی نیست.
۵. ردپایی از اهمیت فناوری آموزشی و فناوری ارتباطات و اطلاعات در آموزش دیده نمی‌شود؛ امکاناتی که با کمک آن می‌توان بازده فرایند یاددهی - یادگیری را به‌طور چشم‌گیری افزایش داد.
۶. با توجه به گسترش نگاه بین‌رشته‌ای به مفاهیم شیمی و به فراگیر شدن دوره متوسطه، تلاش چندانی برای همگانی کردن و ایجاد ارتباط ملموس میان دانش شیمی و زندگی روزمره آن‌ها به زبانی روان و ساده صورت نگرفته است.

افزون بر نکته‌های برشمرده شده که ناکامی کتاب‌های مورد بررسی را رقم زده‌اند، به چند توصیه مهم اشاره می‌شود که بی‌تردید می‌تواند راهنمای خوبی برای نویسندگان و ناشران محترم باشد و به پربرتر شدن و تأثیرگذاری بیشتر جشنواره‌های آینده بینجامد: الف) تلاش برای ارائه طرح‌هایی نو و متمایز با الهام از دلایل کامیابی کتاب‌های برتر جشنواره‌های پیشین، به‌جای نسخه‌برداری از آن‌ها.

ب) تلاش برای تعاملی کردن محتوا به‌ویژه از طریق ایجاد صفحه‌هایی در شبکه جهانی وب که افزون بر نسخه الکترونیکی کتاب و برخی تولیدات چندرسانه‌ای، است بستر مناسبی برای ایجاد ارتباطی نزدیک‌تر و پیوسته با مخاطبان و جمع‌آوری نظر و تشخیص نیاز آن‌ها فراهم آورد.

ج) توجه به فعالیت‌های عملی، به‌ویژه طراحی آزمایش‌های ساده، ایمن و کم‌هزینه برای اجرا در خانه و مدرسه.

د) تولید کتاب برای معلمان، کارشناسان و برنامه‌ریزان درسی که علی‌رغم شمار کم، این گروه پراهمیت، چند سالی است به بوتۀ فراموشی سپرده شده‌اند.

ه) تولید کتاب‌هایی با حجم کم و در قطع جیبی که ضمن ارزان بودن، بتواند مفاهیم مهم و پرکاربرد شیمی در زندگی را به زبانی ساده و قابل درک به همگان بیاموزد.

## گروه علوم تجربی

### دوست محمد سمیعی (۱۳۴۲، گرگان)

در حال حاضر کارشناس مسئول گروه علوم تجربی در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. وی دارای مدرک دکترای شیمی است و سوابق آموزشی و پژوهشی مؤثری در برنامه‌ریزی، تألیف و تدریس دارد و به‌عنوان مدرس نمونه مراکز تربیت معلم تهران و نیز به‌عنوان پژوهشگر نمونه مجتمع آموزش عالی پیامبر اعظم انتخاب و معرفی شده است. در زمینه تألیف و پژوهش نیز بیش از ۲۵ تألیف، ۱۰ فقره مقاله و ۵ مورد پژوهش را در کارنامه خود دارد.



### مریم انصاری (۱۳۴۶، تهران)

دبیر زیست‌شناسی و دارای مدرک کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی است و در حال حاضر کارشناس گروه زیست‌شناسی دفتر تألیف است. وی در تألیف کتاب‌های علوم دوره دبستان، زیست‌شناسی دبیرستان، راهنمای معلم علوم و راهنمای معلم زیست‌شناسی متوسطه همکاری داشته و مقالاتی نیز از او در مجله رشد زیست‌شناسی (تألیف، ترجمه) چاپ شده است.



### بتول فرنوش

دارای کارشناسی ارشد فیزیک و کارشناس مسئول پیشین گروه علوم تجربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. در تألیف کتاب‌های درسی علوم تجربی ابتدایی و راهنمایی و کتاب معلم‌های آن‌ها همکاری داشته است. تألیفاتی نیز در حوزه کتاب کار علوم دارد.



## بیانیه گروه داوران علوم تجربی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲



در برنامه جدید علوم تجربی، براساس سند برنامه درسی ملی، کتاب‌ها با هدف ایجاد موقعیت برای کسب شایستگی سواد علمی-فناورانه توسط دانش‌آموزان تألیف شده‌اند. کسب شایستگی سواد علمی-فناورانه منوط به کسب تجربیات شخصی یادگیرنده در موقعیت‌های واقعی زندگی است. به‌منظور رسیدن به این هدف، تألیف محتوای کتاب‌ها با رویکرد «زمینه‌محوری» انجام شده است. زمینه‌محوری به معنی انتخاب زمینه‌هایی است که امکان تلفیق تجربه‌های متفاوت یادگیری را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند. این زمینه‌ها باید از بستر زندگی دانش‌آموزان انتخاب شوند و امکان عمق‌بخشی به یادگیری و پوشش دادن به موضوعات گوناگون درسی را داشته باشند.

همچنین باید مهارت‌های تفکر، آداب و مهارت‌های زندگی و کار و فناوری به‌عنوان مباحث بین‌رشته‌ای در کنار موضوعات خاص علمی مطرح شوند. تعمیق و گسترش یادگیری‌های دانش‌آموزان براساس رویکردها و اهداف جدید برنامه آموزش علوم، به پشتیبانی نهادهای فرهنگی، به‌ویژه تولیدکنندگان و ناشران کتاب‌های آموزشی نیاز دارد. لذا هیئت داوران ضمن تشکر از زحمات ناشران، مؤلفان و مترجمان موارد زیر را توصیه می‌کند:

۱. تصویرها، طرح‌ها و واژه‌های به‌کار رفته (به استثنای واژه‌های علمی) در ترجمه مطابق با فرهنگ و سنت‌های کشورمان باشند.
۲. کتاب‌های کار و تمرین براساس رویکرد زمینه‌محور تألیف شوند و موقعیت‌های واقعی یادگیری در بستر زندگی دانش‌آموز انتخاب شوند تا آموزش علوم برای دانش‌آموزان جذاب و واقعی باشد. به‌علاوه، حجم کتاب‌های کار و تمرین متناسب با حجم کتاب درسی در نظر گرفته شوند.
۳. کتاب‌های ویژه معلمان دوره ابتدایی و متوسطه اول، شامل کتاب‌های دانش‌افزایی و راهنمای آموزش، متناسب با رویکرد جدید آموزش علوم تألیف شوند.
۴. باتوجه به اهمیت تلفیق نظر و عمل برای پرورش مهارت‌های فرایندی علمی، لازم است که در تولید کتاب‌های آموزشی (تألیف و ترجمه) این موضوع مدنظر قرار گیرد.
۵. ضروری است که مترجمان و ویراستاران علمی که ترجمه کتاب‌های آموزش علوم (که شامل زیست‌شناسی، زمین‌شناسی، فیزیک و شیمی است) را به‌عهده می‌گیرند، در موضوع تخصص داشته باشند و در ترجمه از واژه‌های علمی درست و دقیق در همه بخش‌های کتاب به‌طور یکسان بهره بگیرند.
۶. از آنجا که تصویر بخش مهمی از محتوای کتاب آموزشی است، جذابیت و وضوح آن برای ایجاد ارتباط با مخاطب اهمیت زیادی دارد و توجه ویژه به آن ضروری است.

## گروه علوم تربیتی

## محمدرضا حشمتی (۱۳۴۳، تهران)

دانش‌آموخته فیزیک و کارشناس ارشد آموزش و پرورش تطبیقی است. در چند مدرسه تدریس کرده و در حال حاضر سردبیر مجله «رشد آموزش راهنمایی تحصیلی (اکنون رشد آموزش متوسطه) است. «در سوابق پژوهشی و مدیریتی او، انجام پروژه‌های «تربیت روشمند»، «مهارت‌های زندگی» و «بهینه‌سازی آموزش» در «دفتر مطالعات و پژوهش مجتمع آموزشی مفید» به چشم می‌خورد.



## فرحناز حدادی (۱۳۴۳)

دکترای مدیریت آموزشی دارد و سه دوره عضو شورای عالی آموزش و پرورش بوده است. فعالیت‌های آموزشی پژوهشی و فرهنگی متعددی داشته که از آن جمله است: انجام هفت پژوهش در حوزه مطالعات زنان، مسئول کمیته «مدرسه، سازمان یادگیرنده». وی عضو شورای برنامه‌ریزی مجله رشد آموزش متوسطه (راهنمایی سابق) است.



## لیلی محمدحسین (۱۳۴۲، تهران)

کارشناس ارشد زبان و ادبیات انگلیسی و معاون منابع انسانی «مؤسسه منظومه خرد» با ۲۷ سال سابقه آموزش زبان انگلیسی است. وی به مدت ۱۴ سال در طراحی و اجرای کارگاه‌های آموزشی برای معلمان، مدیران و کارشناسان آموزش و پرورش با موضوعاتی مانند «روش‌های یادگیری از طریق هم‌یاری»، «ویژگی‌های معلم مؤثر»، «مدارس یادگیرنده» و «تفکر سیستمی» مشارکت داشته است. به علاوه، در برنامه آموزشی تضمین کیفیت در مدارس اسکاتلند و نیز برنامه آموزشی بنیاد فرهنگی ژاپن برای مدیران و معلمان دوره متوسطه شرکت کرده است. برخی آثار ایشان عبارت‌اند از: مغز و آموزش؛ بنیادی سیستمی؛ بهبود مستمر در کلاس درس؛ یادگیری از طریق هم‌یاری؛ تفکر خلاق و حل خلاقانه مسئله. وی عضو شورای برنامه‌ریزی مجله رشد آموزش متوسطه (راهنمایی سابق) است.







## بیانیه گروه داوران علوم تربیتی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

دبیرخانه از ۱۷۵ جلد کتابی که از مؤلفان و ناشران حوزه علوم تربیتی دریافت کرده بود، تعداد ۱۵ جلد را برای بررسی و انتخاب در اختیار هیئت داوران گروه علوم تربیتی قرار داد. هیئت داوران با صرف ۱۱ روز کاری، به نتایج زیر دست یافت:

اکثر قریب به اتفاق کتاب‌های دریافتی، متون ترجمه‌ای هستند و جای تأمل است که چرا کتاب‌های تألیفی کمتر به جشنواره راه پیدا کرده‌اند. هیئت داوران پیشنهاد می‌کند، به‌منظور بررسی چرایی این موضوع، کار پژوهشی صورت پذیرد. حوزه علوم تربیتی به منابع بومی نیاز دارد که پشتوانه تحقیقی - پژوهشی داشته باشند. به‌دلیل همین ضرورت و نیاز است که هیئت داوران هیچ‌یک از کتاب‌های دریافتی را شایسته برگزیدگی تشخیص نداد.

در بررسی‌های هیئت داوران، چهار کتاب نامزد دریافت جایزه «قابل تقدیر» شدند که پس از بررسی مجدد از بین چهار کتاب، یک کتاب، به‌عنوان کتاب شایسته «تقدیر» انتخاب شد. این کتاب برطرف کننده نیازهای معلمان در دوره‌های تحصیلی گوناگون و مطابق با اهداف برنامه درسی ملی است. علاوه بر این، کتاب کاربردی است و جنبه خودآموز دارد. نکته قابل توجه دیگر این است که مترجم تا حد امکان واژگان را بومی تعریف کرده و مثال‌های کاربردی واقعی از کلاس‌های درسی بومی ارائه داده است.

پیشنهاد هیئت داوران این است که در فرم‌های ارزیابی و داوری، امتیاز ویژه‌ای به کتاب‌های تألیفی تعلق گیرد.

## گروه فلسفه و منطق

**فخری ملکی (۱۳۳۹، سلطانیه)**

کارشناس ارشد فلسفه و دانشجوی دکتری این رشته، با سابقه تدریس عربی و ادبیات در مدرسه‌های راهنمایی و فلسفه و منطق در دبیرستان‌های دولتی و غیردولتی، و در حال حاضر کارشناس مسئول گروه فلسفه و منطق دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. از جمله آثار او می‌توان به ترجمه برنامه درسی کشور کانادا (۲۰۰۱)، مقاله‌ای با عنوان «بررسی مبانی شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا در علوم انسانی با تأکید بر درس فلسفه» و نیز کتاب روش تدریس منطق (راهنمای معلم) اشاره کرد.

**محمد مهدی اعتصامی (۱۳۳۵، برازجان)**

دارای دکترای فلسفه است و در دوره‌های راهنمایی و دبیرستان تدریس کرده است. دکتر اعتصامی این همکاری‌ها را با وزارت آموزش و پرورش داشته است: همکاری در گروه دینی و قرآن (دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی) از سال ۱۳۷۳، کارشناس مسئول درس دینی از سال ۱۳۷۴، مدیریت تدوین برنامه جدید دروس دینی دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی و مدیریت تدوین برنامه جدید درس دینی دوره ابتدایی و راهنمایی. وی همچنین به تدریس فلسفه غرب و فلسفه اسلامی در دوره کارشناسی دانشگاه نیز پرداخته است.



تألیف: کتاب درسی «دین و زندگی» برای سال اول متوسطه به همراه راهنما، مشارکت در تألیف کتاب درسی دینی سال دوم ابتدایی با نام «هدیه‌های آسمان» همراه با کتاب معلم و کتاب کار، تدوین و نگارش مجموعه ۵ جلدی درس‌های حرکت و زمان (تدوین متن الاسفار الاربعه)، مدیریت تألیف مجموعه چندجلدی پاسخ به سؤالات اساسی مذهبی ... از تألیفات اوست.

**ابوالفضل نفر (۱۳۳۵، شهرری)**

کارشناس ارشد فلسفه اسلامی و دانشجوی دکتری این رشته است. ۲۵ سال سابقه خدمت در وزارت آموزش و پرورش و تدریس در مراکز تربیت معلم، دانشگاه آزاد و دانشگاه پیام‌نور دارد. داوری و کارشناسی مقالات مجلات رشد و کتاب‌های دفتر انتشارات کمک‌آموزشی سال‌های خدمت او را پر بار کرده‌اند.





## بیانیه گروه داوران فلسفه و منطق

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

با حمد و سپاس به درگاه خدای متعال که بار دیگر به ما توفیق داد، آثار علمی و آموزشی عده‌ای اهل قلم را در حوزه کتاب‌های آموزشی فلسفه و منطق، در دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد بررسی کنیم و از این طریق در ارتقای کیفیت این بخش از فعالیت‌های آموزشی کشور سهیم باشیم. ما ضمن ارج نهادن به تلاش‌های نویسندگان محترم، در بررسی آثار این واقعیت را دریافتیم که کتاب‌های مورد بررسی عمدتاً ترجمه و یا ترکیبی از ترجمه و تألیف هستند. هرچند به‌وسیله آن‌ها فلسفه غرب به خواننده آموزش داده می‌شود، لیکن لازم است با رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی برنامه درسی ملی سازگاری داشته باشند. این رویکرد حاوی شایستگی‌های پایه و مشترک است که عبارت‌اند از: تفکر و تعقل؛ ایمان؛ علم؛ عمل؛ اخلاق. این اصول براساس قرآن و سنت استخراج شده‌اند. ضروری است که همه کتاب‌های درسی و کمک‌درسی و کمک‌آموزشی با توجه به این اصول تولید شوند.

بر این اساس، ضمن تشکر از همه ناشران و نویسندگانی که در این حرکت علمی-آموزشی شرکت کرده‌اند، نکات زیر را به نویسندگان و ناشران کتاب‌های آموزشی پیشنهاد می‌کنیم:

- در طراحی و تألیف کتاب‌ها، به رویکرد برنامه درسی که «شکوفایی فطرت» است، توجه شود و بدین وسیله هم‌سویی آن‌ها با کتاب‌های درسی ارتقا پیدا کند.
- محتوای کتاب‌ها به روش فعال و فرایندمدار تهیه شود تا قابلیت یادگیری آن‌ها افزایش پیدا کند.
- میراث فلسفی تاریخ و تمدن اسلام گنجینه گران‌بهایی در اختیار ناشران و نویسندگان ماست و انتظار می‌رود که به کمک آن و متناسب با اهداف آموزشی و تربیتی برنامه درسی فلسفه و منطق، کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی و نیز کتاب‌هایی برای آموزش فلسفه به نوجوانان و جوانان تولید کنند.
- نکات روشی و ساختاری در بیانیه‌های جشنواره‌های پیشین، به‌ویژه سال ۱۳۸۴ ذکر شده‌اند که نویسندگان و ناشران را به ملاحظه آن‌ها دعوت می‌کنیم. موارد ذکر شده در سایت سامان‌دهی موجودند.

## گروه فیزیک

## احمد احمدی (۱۳۴۷، شهرری)

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد فیزیک و کارشناس مسئول گروه فیزیک «دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی» است. عضو هیئت تحریریه و مدیر داخلی مجله «رشد آموزش فیزیک» است. همچنین عضو کمیته علوم و فناوری و نیز کمیته نجوم مؤسسه پژوهش و نوآوری‌های آموزشی، مجری طرح دوره کارشناسی ارشد آموزش فیزیک، داور جشنواره‌های گوناگون «دفتر انتشارات کمک‌آموزشی»، و مدرس آموزش ضمن خدمت معلمان بوده است. وی علاوه بر تألیف و ترجمه ده‌ها مقاله برای مجلات رشد، در تألیف کتاب درسی فیزیک متوسطه و پیش‌دانشگاهی همکاری داشته است.



## سمیرا بهرامی (۱۳۶۰، خرم‌آباد)

دکترای فیزیک نظری و مؤلف مقالات متعدد در زمینه فیزیک به زبان انگلیسی برای مجلات خارج از کشور، با هشت سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش کهریزک، وی اکنون مدیر آموزشگاه مرکزی و پژوهش‌سرای دانش‌آموزی کاوش در شهر ری است و با مجامع علمی فیزیک و جشنواره‌ها نیز همکاری دارد.



## غلامعلی محمودزاده (۱۳۲۶، جهرم)

دانش‌آموخته رشته فیزیک از دانش‌سرای عالی، دبیر مدارس فسا و سپس تهران، کارشناس فیزیک و کارشناس مسئول فیزیک دفتر برنامه‌ریزی و تألیف در دهه ۷۰، بوده و مدرس کلاس‌های آموزش ضمن خدمت و بازآموزی دبیران فیزیک و پیش‌دانشگاهی است. وی مؤلف ۵ جلد کتاب جامع فیزیک برای دبیرستان و مراکز پیش‌دانشگاهی است.



## بیانیه گروه داوران فیزیک

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

طی سال‌های اخیر، آموزش فیزیک کشور روند روبه‌رشدی را طی کرده است و در این راه، موفقیت‌های ارزنده‌ای حاصل شده است. توجه ویژه به آموزش، با رویکرد مفهومی، استفاده از فناوری اطلاعات، روش‌های فعال تدریس با رویکرد یادگیری مشارکتی و فرایندمحوری، آموزش مهارت‌ها به جای انباشتن دانش‌ها، کاربردی کردن آموزش به‌جای بیان انتزاعی مفاهیم، توجه ویژه به شیوه‌های گوناگون ارزشیابی، رشد خلاقیت و نوآوری دانش‌آموزان، کاهش نقش سنتی معلم و افزایش نقش واقعی وی به‌عنوان راهبر و تسهیل‌کننده امر آموزش، همگی ضرورت ایجاد نگرش تازه‌ای را در تألیف کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی، در ذهن تداعی می‌کنند.

به‌رغم ظرفیت‌های فراوان در عرصه‌های فیزیک که می‌توانند موجب برداشتن گام‌های مؤثری در ارتقای سطح کیفی آموزش فیزیک باشند، آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها به‌شدت آموزش این علم پایه را تحت تأثیر خود قرار داده‌اند و بسیاری از مؤلفان کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی را به این سو کشانده‌اند. به‌همین دلیل، بسیاری از کتاب‌های فیزیک به‌جای توجه به موارد فوق، تنها به جمع‌آوری و حل پرسش‌های چهارگزینه‌ای پرداخته‌اند. به‌عبارت دیگر، فقط یکی از حیطه‌های آموزش، یعنی آزمون و آن هم فقط یکی از شیوه‌های آزمون، یعنی پرسش‌های چهارگزینه‌ای را مورد توجه قرار داده‌اند. این ضعف در اکثر قریب به اتفاق کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی موجود در بازار و کتاب‌های ارائه شده به جشنواره مشهود است.

علم فیزیک از جمله علمی است که در تمام جنبه‌های زندگی بشر کاربرد مستقیم دارد و ضروری است ناشران، مؤلفان و مسئولان محترم، توجه خاصی به این علم داشته باشند و در جهت ارتقای آن گام بردارند. استفاده نکردن از شیوه‌های نوین و کاربردی آموزش، بهره نرفتن از فناوری اطلاعات و ارتباطات، و توجه ناکافی به برنامه درسی و هدف‌های آموزشی، از جمله ضعف‌های اصلی در اغلب کتاب‌های آموزش فیزیک ارائه شده به دهمین جشنواره کتاب‌های رشد هستند.

هیئت داوران گروه فیزیک، ضمن تقدیر و تشکر از زحمات مؤلفان، مترجمان، ناشران و مجریان جشنواره، پس از برگزاری جلسات متعدد برای بررسی و ارزیابی کتاب‌ها، در مرحله اول از بین تعداد زیادی کتاب آموزشی مناسب و مرتبط با برنامه درسی ۱۱ کتاب را شایسته بررسی مجدد دانست. اما در بررسی‌ها و تجزیه و تحلیل‌های ریزبینانه آن‌ها، با توجه به دلایل ذکر شده، دو کتاب را به‌صورت مشترک به‌عنوان کتاب برگزیده انتخاب کرد.

هیئت داوران گروه فیزیک دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، ضمن تقدیر و تشکر مجدد و ابراز خرسندی از تمایل مؤلفان، مترجمان و ناشران به استفاده از شیوه‌های نوین آموزش پیشنهاد می‌کند، این گروه از اندیشمندان به توصیه‌های زیر، توجه خاص مبذول فرمایند:

۱. در تألیف کتاب‌های کمک‌درسی، شیوه‌ها و حیطه‌های متنوع ارزشیابی را مدنظر قرار دهند.
۲. از جدیدترین دستاوردهای علمی و تحقیقاتی استفاده کنند.
۳. به مسائل کاربردی، واقعی و مرتبط با زندگی روزمره توجه ویژه داشته باشند.
۴. در محتوای نوشتاری کتاب، به ایجاد انگیزه در مخاطبان برای یادگیری توجه خاص مبذول دارند.
۵. در راستای تحقق هدف‌های برنامه درسی گام بردارند.
۶. نقش‌های نوین معلم و دانش‌آموز در فرایند یاددهی - یادگیری در آثارشان نمایان شود.
۷. از فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌صورت خاص استفاده کنند.
۸. شیوه‌های فعال یادگیری را مورد توجه قرار دهند.
۹. از تصویرهای جذاب و متناسب با موضوع بهره بگیرند.
۱۰. سازمان‌دهی محتوای کتاب را به گونه‌ای سازمان‌دهی کنند که زمینه جذب مخاطب را فراهم سازد.

## گروه کار و فناوری ←

**محمد رضا یمقانی (۱۳۵۳)، تهران)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی کامپیوتر - گرایش هوش - است. وی دارای تجربیات ممتدی در تدریس، تألیف، تحقیق، کارشناسی و مدیریت در این رشته است که به پاره‌ای از آن‌ها اشاره می‌شود: مدرس دوره‌های آموزش رایانه در سطح ملی، مؤلف چند کتاب درسی در رشته کامپیوتر از جمله کتاب بسته‌های نرم‌افزاری ۲ (فنی و حرفه‌ای)، عضو کمیسیون تخصصی تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ریاست باشگاه پژوهشگران جوان لاهیجان (۹۰-۸۸) طراح آزمون‌های کارشناسی ارشد و کاردانی به کارشناسی پیام‌نور. وی اکنون عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی لاهیجان است.

**نیلوفر بزرگ‌نیا طبری (۱۳۴۸)، بابل)**

دارای لیسانس مهندسی کامپیوتر (نرم‌افزار) است. سابقه تدریس درس‌های این رشته، تألیف کتاب‌های «کار با رایانه»، «تایپ رایانه» و «کاربرد رایانه» و ارزیابی کتاب‌های آموزشی را در کارنامه خود دارد. به‌عنوان معلم نمونه و معلم برتر در منطقه انتخاب شده و در سومین جشنواره کلیپ رتبه برتر را احراز کرده است.

**فرزانه شیخی (۱۳۵۲)، تهران)**

دارای مدرک مهندسی کامپیوتر و ۱۹ سال سابقه تدریس در این رشته است، علاوه بر این در فعالیت‌های زیر نیز شرکت داشته است: حضور در گروه‌های آموزشی، حضور در تألیف کتاب‌های فنی و حرفه‌ای داوری کتاب‌های جشنواره رشد، همکاری در تألیف کتاب برنامه‌سازی ۲ سوم فنی و حرفه‌ای، تألیف کتاب خودآموز و ویتوال بیسیک سوم ریاضی.

**حمیدرضا کاظم‌زاده (۱۳۴۳)، تهران)**

در رشته کارشناسی حرفه‌وفن فارغ‌التحصیل شده و تمام خدمت خود را به تدریس این رشته گذرانده است - فعالیت‌های زیر را نیز در طی خدمت انجام داده است: سرگروه درس حرفه‌وفن، کارشناس حرفه‌وفن در دفتر تألیف رسانه‌های آموزشی، کارشناس دفتر تألیف کتب درسی (حرفه‌وفن) و عضویت در شورایی برنامه‌ریزی این رشته، داور جشنواره‌های الگوی تدریس، تدریس کتاب‌های کمک‌آموزشی مرتبط.



## مژگان مولائی‌راد (۱۳۵۱، تهران)

دارای مدرک کارشناسی حرفه‌وفن و دبیر منطقه ۱۵ تهران است و این درس را در مدارس تدریس می‌کنند و فعالیت‌های زیر را نیز در کارنامه خود دارد: مدرس مراکز ضمن خدمت، داور جشنواره کتاب‌های رشد و جشنواره معلم پژوهنده، کارشناس دفتر تکنولوژی آموزشی، تدوین و اجرای طرح پژوهشی و رویکرد برنامه درسی مبتنی بر مدرسه. وی همچنین معلم نمونه منطقه ۱۵ تهران (۸۸) و نفر اول جشنواره طراحی تدریس براساس روش‌های فعال (۹۱) بوده است: مجموعه کتاب‌های آشتی با حرفه‌وفن، آشتی با امتحان، آشتی با آمادگی دفاعی و نیز کتاب کار درس کار و فناوری (هفتم) از تألیفات اوست.



## بیانیه گروه داوران کار و فناوری

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

زندگی در دوران حاضر با ظهور فناوری‌های نوین دچار دگرگونی‌های بسیار شده است، چنان‌که گاه، استفاده از این فناوری‌ها به نیازی اساسی و ضرورت تبدیل شده است. بر این اساس، کار و فناوری پیوندی عمیق یافته‌اند و حوزه‌ای یکپارچه با الزامات، ضرورت‌ها و کارکردهای هم‌روند را سامان داده‌اند.

وزارت آموزش و پرورش با توجه به نقش اساسی فناوری در توسعه و پیشرفت جامعه و مبتنی بر اسناد بالادستی، به آموزش مستقل و تلفیقی مبانی کار و فناوری دست زده است. لیکن، با عنایت به محدودیت‌های کتاب‌های درسی، نیاز جدی به انتشار کتاب‌های استاندارد کمک‌درسی و کمک‌آموزشی در این زمینه وجود دارد.

هیئت داوران در حوزه کار و فناوری، با توجه به ضرورت‌ها و مواردی که اشاره شد، به بررسی دقیق کتاب‌های دریافت شده و انتخاب چند مرحله‌ای آن‌ها پرداخت. در آغاز برای افزایش دقت تصمیم‌گیری و جلوگیری از اعمال سلیقه شخصی، شاخصه‌های داور کتاب‌ها در ۹ قسمت به شرح زیر تدوین شد:

۱. موضوع کتاب
۲. اعتبار علمی کتاب
۳. سامان‌دهی کتاب
۴. توجه به الزامات فرهنگی و ایمنی
۵. کاربردی بودن کتاب
۶. تمرین
۷. ویرایش و نگارش
۸. پیوست و واژه‌نامه‌ها
۹. خودآموز بودن

سپس براساس شاخصه‌های بالا، شش کتاب انتخاب شدند. در مرحله بعد، یک کتاب به‌عنوان «کتاب برگزیده» و دو کتاب به‌عنوان «کتاب تقدیری» انتخاب شدند.

هیئت داوران پیشنهاد می‌کند، به موارد زیر در آماده‌سازی کتاب‌های این حوزه توجه شود:

- فرهنگ کار و تولید؛
- آموزش‌های پروژه‌محور و هم‌سو با نیازهای بازار کار؛
- تفاوت‌های منطقه‌ای، جغرافیایی و اقلیمی مختلف در کشور؛
- آموزش تصویری و صفحه‌آرایی مناسب؛
- آماده‌سازی سی‌دی و سایت پشتیبان؛
- نگارش درست و ویرایش ادبی؛
- داشتن ساختار در کتاب و به‌ویژه پیوست‌های مناسب؛
- استفاده از منابع معتبر و ذکر آن‌ها.

## ← کتاب‌های مرجع

### ناهید بریری (۱۳۴۲، تهران)

دارای مدرک کارشناسی ارشد تعلیم و تربیت اسلامی است. آموزگار دبستان، مدرس ضمن خدمت، کارشناس آموزش ابتدایی و عضو شورای برنامه‌ریزی گروه قرآن بوده است. دارای تألیفات است؛ از جمله راهنمای مربیان دوره انتقال از پیش‌دبستان به ابتدایی و کتاب کار ریاضی اول دبستان.



### اکرم عینی (۱۳۴۵، تهران)

دارای دکترای علوم کتابداری و در حال حاضر رئیس کتابخانه و مرکز اسناد سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است. با شورای گزینش و ترجمه سازمان همکاری داشته و در دوره‌های ضمن خدمت تدریس کرده است. با مجلات رشد همکاری دارد و تاکنون حدود ۲۵ مقاله ترجمه یا تألیف کرده است.



### سعید کفایتی (۱۳۴۸)

کارشناس ارشد آموزش زبان آلمانی است. مؤلف چند عنوان کتاب درسی، مدرس ادبیات فارسی دانشگاه تربیت معلم و معلم مجتمع تطبیقی و بین‌الملل و مشاور آموزشی بعضی از مدارس بوده است. وی مؤلف ۸ عنوان کتاب درسی است.



## ↔ بیانیه گروه داوران کتاب‌های مرجع

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

کتاب مرجع کتابی است که نه برای مطالعه کامل و سراسری آن، بلکه برای یافتن پاسخ یا بخش‌هایی از پاسخ به کار می‌رود. کتاب‌های مرجع اطلاعات مورد نیاز جوینده را یا مستقیماً در اختیار او قرار می‌دهند، مانند واژه‌نامه‌ها، فرهنگ‌نامه‌ها و... یا او را به جست‌وجو در منابع دیگر که اطلاعات مورد نیازش را دارند، ارجاع می‌دهند، مانند کتاب‌شناسی‌ها، فهرست‌ها، مقاله‌نامه‌ها و... کتاب مرجع ویژه کودکان و نوجوانان آنان را در یافتن پاسخ پرسش‌های متعدد مربوط به حوزه‌های مختلف دانش بشری راهنمایی می‌کند و به آنان نشان می‌دهد، که از کجا و چگونه مطالب مورد نظرشان را به دست آورند.

برای کسب اطلاعات، آموزش شناخت منابع و کاربرد آن‌ها، آموزش روش‌های تحقیق در منابع، و انجام پژوهش‌های کتابخانه‌ای از مهم‌ترین گام‌ها در این راه هستند که مهم‌ترین ابزار آن هم وجود منابع معتبر است. کتاب‌های مرجع از نخستین کتاب‌هایی



هستند که هر پژوهنده‌ای به آن‌ها مراجعه می‌کند. وجود کتاب‌های مرجع بیشتر، فرصت بیشتری برای پژوهش فراهم می‌آورد. اختصاص بخشی از جشنواره رشد به کتاب‌های مرجع، فرصت مغتنمی است که از هشتمین جشنواره آغاز و تاکنون ادامه یافته است. هیئت داوران با اشاره به برخی از ویژگی‌های کتاب‌های مرجع، به منظور ارتقای کیفیت کتاب‌های تولید شده در این حوزه نکاتی را به این شرح یادآور می‌شود:

■ تنظیم کتاب مرجع به گونه‌ای باشد که جوینده بتواند به آسانی پاسخ خود را در آن بیابد.  
■ کتاب دارای مقدمه‌ای جامع و ساده در زمینه گستره کار، شیوه تنظیم اطلاعات، نشانه‌های اختصاری به کار رفته و هرگونه اطلاعات مفید دیگر برای بازیابی آسان اطلاعات مندرج در آن باشد.

■ ذکر تاریخ چاپ یا تجدیدنظر در کتاب مرجع بسیار مهم است، زیرا نشان می‌دهد به تغییرات جدید و به کارگیری آخرین اصلاحات توجه شده است.

■ از کوتاه‌نوشت‌ها (نشانه‌های اختصاری و نشانه‌ها) به شرط توضیح و توجیه در مقدمه، در متن استفاده شود.  
■ از ارجاع دادن برای ایجاد رابطه میان اجزا و عناصر اطلاعات، تفهیم مفاهیم برابر یا هم‌پایه، ارتباط میان اجزا و کلیات، و... استفاده شود.  
■ نحوه تنظیم کتاب‌های مرجع به شیوه‌های متداول با بیانی ساده و روشی آسان در مقدمه توضیح داده شود تا جوینده در یافتن پاسخ دچار سردرگمی نشود.

■ هماهنگی بین مطالب و نظم منطقی در نوشته‌ها و ارائه اطلاعات رعایت شود.

■ مخاطب و نوع اطلاعات ارائه شده در کتاب مشخص باشد.

■ زبان و بیان درست، سلیس، روان، ساده و متناسب با توانایی خوانندگان باشد.

■ نقطه‌گذاری، حرکت و اعراب کلمه‌ها رعایت شود.

■ تصویر ارائه شده با متن پیوند منطقی داشته باشد و به ایجاد مفهوم درست و دقیق از موضوع مورد بحث (مدخل) در ذهن خواننده کمک کند.

■ مستند و دارای زیرنویس باشد و تصویرها، نمودارها، جدول‌ها و... در نزدیک‌ترین مکان مرتبط با متن اثر قرار گرفته باشند تا دریافت خواننده از مطالب آسان‌تر و سریع‌تر صورت گیرد.

■ تصویرها ارزش‌های فرهنگی و موقعیت زمان و مکان موضوع را حفظ کنند.

■ انسان و جانوران و طبیعت دقیق، واقعی و کیفیت هنری قوی داشته باشند.

■ ظاهر کتاب، خواننده را به استفاده ترغیب کند.

■ صفحه‌ها هنرمندانه تنظیم شده باشند.

■ فهرست مندرجات، مقدمه، متن اصلی، نمایه‌ها و در صورت امکان فهرست منابع و مأخذ به ترتیب در جای اصلی خود قرار گرفته باشند.

■ نوع کاغذ، جلد و صحافی امکان استفاده ممتد از کتاب را بدهد.

■ حروف انتخابی، متناسب با قدرت خواندن کودکان و نوجوانان باشد.

هیئت داوران بخش کتاب‌های مرجع دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، ضمن احترام به اهداف و معیارهای پدیدآورندگان و ناشران، هم‌سویی اهداف کتاب‌های مرجع با اهداف برنامه درسی را مورد توجه قرار دادند و ۱۴ اثر رسیده به جشنواره را براساس موارد فوق‌الذکر بررسی کردند.

از میان این ۱۴ اثر، ۴ عنوان اثر تألیفی و ۱۰ عنوان اثر ترجمه‌ای بودند. گرچه انتخاب و ترجمه شایسته کتاب‌های کشورهای دیگر، گام مهمی در تأمین منابع آموزشی مورد نیاز به‌شمار می‌رود، اما توجه به تفاوت نظام‌ها، روش‌ها و نیازهای آموزشی کشورهای گوناگون، پرداختن به تألیف کتاب‌های بومی را الزامی می‌سازد.

توجه به اصول مرجع‌نویسی در تولید و ترجمه این کتاب‌ها ضروری است. در ترجمه کتاب‌های سایر کشورها، پاس‌داری از ارزش‌ها و دستاوردهای علمی و فرهنگی کشورمان نیز باید مورد توجه قرار گیرد. پدیدآورندگان اثر (مؤلفان، مترجمان، ویراستار و...) باید درباره موضوع مورد نظر دانش کافی داشته باشند. به همین علت در مواردی که از تخصص‌های مختلف برای نگارش، ترجمه، تصویرسازی و... استفاده نشده است، کاهش دقت علمی، مثال‌های غیردقیق و تصویرهای نامناسب مشاهده می‌شود. در این زمینه نیز به ناشران پیشنهاد می‌شود توجه کافی مبذول دارند.

هیئت داوران کتاب‌های مرجع از مهم‌ترین معیارهای خود در ارزیابی آثار به این موارد اشاره دارند: داشتن دقت علمی در متن و در رسانه‌های تصویری؛ تألیفی بودن اثر؛ داشتن سرویراستار و ویراستاران؛ رعایت تناسب توضیحات ذیل هر مدخل با نیازها و توانایی‌های ذهنی و هوشی مخاطبان؛ توجه به زبان فارسی معیار؛ رعایت ارزش‌های فرهنگی جامعه؛ روزآمدی و نوآوری؛ تناسب ساختار و محتوا با هدف.

## گروه کشاورزی

**حسین اکبرلو (۱۳۳۷، ساوه)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد زراعت از دانشگاه تهران است. در سابقه او مدیریت گروه تکنولوژی تولیدات زراعی و تکنولوژی گیاه‌پزشکی، داوری حوزه آموزشی کشاورزی، ۲۸ سال تدریس در دوره‌های ابتدایی، راهنمایی، متوسطه و نیز آموزشکده کشاورزی وجود دارد. وی تألیف کتاب‌های درسی تولید محصولات زراعی، آماده‌سازی زمین، زراعت پنبه، و زراعت آفتابگردان را برای شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش برعهده داشته است.

**حمید احدی (۱۳۴۲، اردبیل)**

دارای مدرک کارشناسی مهندسی مکانیک ماشین‌های کشاورزی از دانشگاه تهران است. در حال حاضر کارشناس برنامه‌ریزی درسی در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است. نام‌برده همچنین هنرآموز هنرستان‌های کشاورزی و فنی می‌باشد. تاکنون ۸ جلد کتاب درسی تألیف کرده است. وی همچنین سابقه تدریس و آزمونگری در دوره‌های مختلف را در کارنامه خود دارد.

**جلیل تاجیک (۱۳۳۸، شهرری)**

جلیل تاجیک دارای مدرک کارشناسی ارشد مهندسی کشاورزی و هنرآموز هنرستان‌ها، مدرس آموزشکده‌های فنی و استاد دانشگاه‌های پیام‌نور و تربیت معلم است. تخصص وی پرورش کرم ابریشم است و سابقه کشت گل‌های گلخانه‌ای در خارج از گلخانه را نیز در کارنامه خود دارد. از دیگر تخصص‌های او هرس، تنک گیاهان و استفاده از هورمون اسیدجیبرلیک برای تولید انگور بی‌دانه است. نام‌برده تاکنون چند کتاب درسی نیز تألیف کرده است.

**میرمحمد شاملو انباردان (۱۳۴۶، تبریز)**

کارشناس برنامه‌ریزی صنایع غذایی در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف فنی و حرفه‌ای است. وی مدرک کارشناسی ارشد خود را در رشته علوم بهداشت و تغذیه از دانشگاه تهران گرفته و چند سال مدیر گروه رشته کنترل کیفیت مواد غذایی در دانشکده کشاورزی شهریار بوده است. نام‌برده قبلاً به مدت ۱۵ سال در مدارس و هنرستان‌ها به مدیریت و تدریس نیز اشتغال داشته است. تألیفات او عبارت است از: تولید محتوای الکترونیک برای سه کتاب بهداشت و تغذیه، ماشین‌های صنایع غذایی، و فرآورده‌های دامی (برای هنرستان‌ها). همچنین در تألیف کتاب راهنمای معلم «عملیات میکروبیولوژی» همکاری داشته است.



## ابوالفضل قلی بیگی فرد (۱۳۴۴، گرمسار)

وی دارای دکترای علوم دامی در رشته ژنتیک و اصلاح نژاد و ۲۸ سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی در دوره‌های کاردانی و کارشناسی در آموزشکده‌ها و دانشگاه‌های مختلف است. مقالات علمی - پژوهشی او در ISI (۲۰۱۲)، در مجله دانشگاه کشاورزی کشور ارمنستان (۲۰۱۱-۱۲) و نیز در پنجاه و ششمین کنگره سالانه دانشگاه افسالا (سوئد) انتشار یافته است. ایشان تاکنون ۱۱ عنوان کتاب درسی نیز برای هنرستان‌های کشاورزی در رشته علوم دامی تألیف کرده است. دکتر قلی بیگی فرد مسئولیت‌های مختلفی را نیز در کمیسیون علوم دامی سازمان پژوهش، انجمن گاوهای هلشتاین و نیز انجمن طیور جهان شاخه ایران برعهده دارد.



## بیانیه گروه داوران گروه کشاورزی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

هیئت داوران گروه کشاورزی پس از تشکیل جلسات متعدد و فعالیت‌های فردی و مشاوره‌ای، ضمن ارزیابی و نمره‌دهی به کتاب‌های دریافت شده، بیانیه خود را به ترتیب زیر صادر می‌کند:

۱. از تمامی ناشران محترم که با دبیرخانه «سامان‌دهی مواد و منابع آموزشی - تربیتی» همکاری دارند و آثار خود را ارسال کرده‌اند قدردانی و تشکر می‌کنیم. امید است تعداد ناشران و تعداد کتاب‌های ارسالی بیش از این شود.
۲. این هیئت خواستار مشارکت هرچه بیشتر ناشران محترم و امیدوار است که مسئولان جشنواره در جلب نظر و همکاری ایشان بیش از پیش تلاش کنند.
۳. اغلب کتاب‌های ارزشیابی شده، هرچند در نوع خود بهترین بوده‌اند، اما متأسفانه فاقد مشخصات و ویژگی‌های مورد نیاز به‌عنوان یک کتاب کمک‌درسی و یا کمک‌آموزشی هستند. به‌طور کلی برخی اشکالات و یا معایب آن‌ها عبارت‌اند از:
  - فقدان جامعیت یا پوشش ندادن مطالب کتاب درسی؛
  - نداشتن هدف، اعم از هدف کلی و هدف‌های خاص، به ویژه هدف‌های رفتاری؛
  - آموزشی نبودن کتاب (اغلب علمی هستند) که در نتیجه کوششی برای القای مطالب ندارد؛
  - عملی نبودن، زیرا اغلب کتاب‌ها تئوری و یا نظری محض هستند؛
  - فاقد ارزشیابی که فراگیرنده بتواند خود را بسنجد؛
  - کمبود تصویرهای رنگی و نازل بودن کیفیت تصویرها؛
  - مشکلات شکلی و قالبی؛

در مجموع هیئت داوران پیشنهاد می‌کند، رابطه مسئولان جشنواره و سامان‌دهی با ناشران افزایش یابد و دو طرف درک درستی از شاخص‌ها و خواسته‌های یکدیگر پیدا کنند.

## گروه طراحی و نقاشی

**همایون موسوی (۱۳۵۰)، نویسرکان**

کارشناس ارشد پژوهش هنر، کارشناس برنامه‌ریزی و تألیف رشته نقاشی و عضو کمیسیون تألیف ۱۰ عنوان کتاب درسی، با ۲۰ سال سابقه تدریس رشته هنر در هنرستان‌های تهران است. ایشان مؤلف کتاب درسی «کارگاه چاپ درسی - ۱» است و از طریق نگارش مقاله با نشریات تخصصی همکاری دارد. تاکنون پنج نمایشگاه هنری انفرادی برگزار کرده و در بیش از ۳۰ نمایشگاه گروهی شرکت داشته است.

**شادی خرازی‌زاده (۱۳۴۱)، تهران**

کارشناس ارشد پژوهش هنر، با ۱۶ سال سابقه تدریس درس‌های تخصصی رشته هنر در هنرستان‌های فنی‌وحرفه‌ای، ایشان دو کتاب هم در دست ترجمه دارد. زبان فرانسه می‌داند، هنرمند است و تاکنون آثار نقاشی خود را در دو نمایشگاه در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۳ عرضه کرده است.

**آرزو کاظم‌بخش (۱۳۵۲)، تهران**

هنرمند و مجری طراحی داخلی است. نمایشگاه‌های خصوصی نقاشی (۱۳۸۵) و عمومی طراحی (۱۳۸۷) برگزار کرده و ناماسازی همایش گفت‌وگوهای تمدن‌ها را نیز اجرا کرده است (۱۳۸۱).



## بیانیه گروه داوران طراحی و نقاشی



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

زیبایی بخش مهمی از زندگی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت و زیبایی میسر نمی‌شود مگر با پرورش خلاقیت و آموزش درست مهارت‌های هنری. هیئت داوران گروه نقاشی، پس از بررسی کتاب‌های رسیده به این بخش، ذکر چند نکته را به ناشران گرامی، مؤلفان محترم و مترجمان عزیز ضروری می‌داند:

■ بسیاری از کتاب‌های ترجمه شده در بخش آموزش مهارت‌های طراحی و نقاشی، سال‌های زیادی است که به قلم مترجمان متفاوت ترجمه و به همت ناشران عزیزی منتشر می‌شوند و در نهایت تکرار مکرراتی هستند که بارها به این بازار آمده‌اند و می‌آیند. به‌طور قطع در حوزه آموزش تکنیک‌های نقاشی و طراحی، تألیفات ارزشمندتری نیز در سایر کشورها به‌ظهور می‌رسند که بررسی و دقت در انتخاب آن‌ها برای ترجمه و انتشار، خالی از ثواب و فایده نیست.

■ برخورد خلاقانه با موضوعات مختلف و ایجاد تغییراتی در ساختار کتاب‌ها متناسب با موضوع، می‌تواند در تأثیر بیشتر این‌گونه کتاب‌ها بر مخاطب بیفزاید. چراکه هنر خود در جریان فرایندی خلاق زاده می‌شود و ارزش می‌یابد.

■ کیفیت تصویرها و تنوع آن‌ها، گرافیک کتاب‌ها، و کیفیت کاغذ و چاپ، به لطف بالا رفتن حساسیت مخاطبان، مؤلفان و ناشران محترم در سال‌های اخیر رشد بسیار محسوسی یافته است که جای بسی خرسندی دارد و امیدواریم به رقابتی جذاب میان پدیدآورندگان محترم این کالای عزیز فرهنگی تبدیل شود.

■ تألیف دانش‌نامه‌های وزین و ارزشمند در حوزه هنرهای تجسمی، به فراخور نیاز جامعه هنری بسیط کشور، گسترش نیافته است. در این دوره و دوره قبل، انتشارات محترم «کتاب آبان» با ارائه دو جلد از یک مجموعه نفیس، وجود عزم جدی را در این حوزه به نمایش گذاشته است. بی‌شک حمایت از مؤلفان گرامی این حوزه، در سبز کردن جای خالی این‌گونه کتاب‌های مرجع و ماندگار، تأثیر بسیار خواهد داشت.

■ و تقدیر از همه باغبانان گلستان معرفت و آگاهی که هر تولیدشان، چون درختی در کویر ناآگاهی، سرزمین‌های خشک و بی‌حاصل را به طبیعتی زنده و سرشار بدل می‌سازد، چگونه ممکن است؟ جز آنکه بگوییم: «دستان سبز و روحتان زیبا!»

## گروه گرافیک و عکاسی

### خدیجه بختیاری (۱۳۴۵، تهران)

لیسانس گرافیک و دانشجوی کارشناسی ارشد رشته گرافیک است و در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای و کاردانش از سال ۱۳۸۷ تاکنون به خدمت مشغول است. وی هنرآموز رشته گرافیک و عکاسی و طراحی هنرستان‌های تهران از سال ۱۳۷۳ تاکنون بوده و در جشنواره‌های هنرهای تجسمی و خوارزمی داور بوده است. در تألیف کتاب‌های «راهنمای معلم کارگاه گرافیک» و «راهنمای معلم تصویرسازی» مشارکت داشته و از طریق نگارش گزارش و مقاله با فصل‌نامه «رشد آموزش فنی و حرفه‌ای» همکاری دارد. علاوه بر این، به‌عنوان مدیر هنری و مسئول آماده‌سازی کتاب‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای با ناشران بخش خصوصی همکاری می‌کند.



### ماندانا منوچهری (۱۳۴۹، تهران)

دارای کارشناسی ارشد گرافیک و پژوهش هنر از دانشگاه تربیت مدرس است. در کمیسیون تخصصی رشته گرافیک دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش عضویت دارد و در هنرستان‌های منطقه ۱۴ تهران، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه شریعتی و نیز دوره‌های آموزش ضمن خدمت معلمان هنر تدریس کرده است. همچنین داور ۷ دوره جشنواره استانی در رشته گرافیک بوده است. در تألیف کتاب‌های «تاریخ هنر ایران» (برای رشته گرافیک فنی و حرفه‌ای) و «تزئینات معماری»، و تصحیح و تغییر کتاب «کاربرد خط در گرافیک» نیز همکاری داشته است.



### فرزانه ناظران پور (۱۳۴۷، مشهد)

فرزانه ناظران پور دارای مدرک کارشناسی عکاسی از دانشگاه تهران و کارشناسی ارشد تئاتر از دانشگاه آزاد اسلامی است. وی در هنرستان شهید آوینی منطقه ۴ تهران به تدریس اشتغال دارد. وی با دفتر تألیف کتب درسی نیز همکاری دارد. از جمله: عضو کمیسیون گرافیک دفتر پژوهش و تألیف کتب درسی، داور کشوری در جشنواره هنرهای تجسمی، داور جشنواره خوارزمی در منطقه، داور کتاب‌های عکاسی در جشنواره کتاب رشد، عضو گروه تحلیلی حرفه‌ای رشته عکاسی.





## بیانیه گروه داوران گرافیک و عکاسی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

با بررسی و مطالعه ۱۰ عنوان کتابی که به بخش پایانی جشنواره راه یافته بودند، و با توجه به رویکرد جشنواره که مبتنی بر تشویق مؤلفان، مترجمان، ناشران و تصویرگران کتاب‌های آموزشی است، در نهایت یک عنوان کتاب را به‌عنوان اثر برگزیده این بخش معرفی می‌کند.

هیئت داوران گروه عکاسی و گرافیک، ضمن ابراز خرسندی از برگزاری این جشنواره و نگاه مثبت و سازنده دست‌اندرکاران آن به امر نشر و تألیف محتوای آموزشی در مسیر ارتقای هنرآموزان و هنرجویان کشور، امیدوار است در سال‌های آتی شاهد رشد روزافزون حضور ناشران و مؤلفان و مصوران حوزه هنر و فرهنگ در جشنواره رشد باشد. بی‌تردید بازخوردهای مثبت نتایج جشنواره در مراکز آموزشی رسمی و غیررسمی کشور، اعم از هنرستان‌ها، مراکز علمی، مراکز آموزشی خصوصی و... می‌تواند ناشران محترم را به حضوری فعال‌تر در این بخش تشویق و ترغیب کند.

با آرزوی نیک‌بختی و سرفرازی برای همه آنان که با فرهنگ و ترویج آن هم‌سو و هم‌گام هستند.

## گروه مدیریت خانواده ←

**سیدرحمن هاشمی (۱۳۲۷، زنجان)**

کارشناسی ارشد عرفان اسلامی و دارای تحصیلات حوزوی است و از سال ۷۶ تاکنون کارشناس برنامه‌ریزی درسی رشته مدیریت خانواده در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی بوده است. همچنین عضو کمیته تبلیغ وزارت آموزش و پرورش در ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد. بررسی و کنترل ۲۸ پودمان درسی رشته مدیریت و برنامه‌ریزی خانواده شاخه کاردانش را نیز که در قالب ۹ جلد کتاب درسی رشته مذکور به چاپ رسیده است. در کارنامه شغلی خود دارد.

**محبوبه خلفی (۱۳۳۵، ملایر)**

دارای کارشناسی اقتصاد و کارشناسی ارشد مدیریت است. عضو کمیسیون تخصصی رشته مدیریت خانواده دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش است و با فصل نامه «رشد آموزش فنی و حرفه‌ای» نیز همکاری دارد.

**مهرانگیز دژآگاه ماسوله (۱۳۴۳، ارومیه)**

دارای مدرک کارشناسی تکنولوژی و طراحی دوخت فنی و عضو کمیسیون تخصصی رشته مدیریت خانواده دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش است. هنرآموز در هنرستان‌های تهران، طراح سؤالات استانی، کشوری، کردانی، مسابقات استانی و کشوری، پژوهشگر نمونه استانی و داور مسابقه کشوری و داور جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد از سوابق نامبرده است. وی در تألیف کتاب خیاطی (۱ و ۲) رشته مدیریت خانواده همکاری داشته و تاکنون چند پروژه تحقیقاتی در مورد رابطه مد و لباس با فرهنگ جامعه به انجام رسانده است.







## بیانیه گروه داوران مدیریت خانواده

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

داوران ضمن آرزوی موفقیت برای تمامی مؤلفان و ناشران کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی توصیه می‌کنند، به نکته‌هایی که «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی» در خصوص تولید کتاب‌های کمک‌درسی - فعالیتی و دانش‌افزایی در برگه‌های ارزشیابی مطرح کرده است، توجه ویژه‌ای مبذول دارند تا بتوانند در جشنواره‌ها امتیازات بیشتری کسب کنند و از رقبای خود پیشی بگیرند.

همچنین، در قیمت‌گذاری بر کتاب‌های تولیدی خود سطح درآمد خانوارها را در نظر بگیرند تا با استقبال بازار خرید این‌گونه کتاب‌ها روبه‌رو شوند. ترجیح دارد هدف آنان کمک به ارتقای علمی و بالندگی دانش‌آموزان در جامعه باشد، زیرا از این طریق خود نیز به مقصود می‌رسند. خواست نهایی هیئت داوران از تمامی دست‌اندرکاران حوزه تألیف و نشر این است که باید در نظر داشت که هدف از تولید کتاب‌های کمک‌درسی و کمک‌آموزشی، برای ارتقاء رشد و بالندگی هنرآموزان و هنرجویان و خانواده‌های ایرانی با تعمیق بخشیدن به مطالب کتاب‌های درسی مصوب وزارت متبوع است. توصیه می‌شود در صدد تولید کتاب‌هایی در سطح حل‌المسائل و پاسخ به سؤالات کنکور نباشند. زیرا این‌گونه کتاب‌ها فراگیرندگان را از توسعه فکر و اندیشه خود و پویایی باز می‌دارد. در حالی که کتاب‌های علمی تفکر فرزندان ایران‌زمین را به‌درستی یاری می‌رسانند.

## گروه مطالعات اجتماعی

## ناهید فلاحیان (۱۳۴۵، قم)

دارای دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و مدیر گروه مطالعات اجتماعی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی است. تاکنون کتاب‌ها و مقالات متعددی را نیز تألیف کرده است. «آموزش حقوق برای نوجوانان» و «روش آموزش مطالعات اجتماعی» از آن جمله‌اند. وی در تألیف بسیاری از کتاب‌های درسی رشته جغرافیا و مطالعات اجتماعی همکاری داشته که از آن جمله است: کتاب‌های جغرافیای دوره راهنمایی، جغرافیای دوم و سوم دبیرستان، جغرافیای استان تهران و نیز کتاب‌های مطالعات اجتماعی که در چند سال اخیر تألیف شده است.



## حوری قاهری (۱۳۵۱، ساوه)

دارای کارشناسی ارشد جغرافیا از دانشگاه تهران و شاغل در منطقه ۱۷ شهر تهران است. همکار گروه مطالعات اجتماعی دفتر تألیف، سرگروه آموزشی جغرافیا در آموزش و پرورش شهر تهران و عضو شورای برنامه‌ریزی درسی جغرافیا از دیگر فعالیت‌های اوست. همچنین در دوره‌های تأمین مدرس کتاب مطالعات اجتماعی تدریس کرده است.



## محمدشریف متولی‌الموتی (۱۳۳۸، الموت قزوین)

دارای مدرک کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی و کارشناس گروه علوم اجتماعی دفتر تألیف کتب درسی می‌باشد، علاوه بر تدریس در دانشکده‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران در دبیرستان نیز تدریس کرده است.

مقالات بازنشاسی ته‌اجم فرهنگی، علل انحطاط مسلمانان از دیدگاه امام خمینی و تحلیل جامعه‌شناختی وسایل ارتباط جمعی در روزنامه «کار و کارگر» از کارهای اوست.



## بیانیه گروه داوران مطالعات اجتماعی



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

هیئت داوران در مرحله نهایی ۲۵ عنوان کتاب درسی را بررسی کرد. مهم‌ترین نکات حاصل از بررسی داوران در مراحل اولیه و مرحله نهایی درباره کتاب‌های حوزه مطالعات اجتماعی به شرح زیر بوده است:

■ در مجموع، میزان توجه ناشران و نویسندگان به تألیف و عبور از مرحله تقلید و ترجمه صرف به حوزه تألیف نسبت به گذشته بیشتر شده که جای خرسندی است. همچنین، میزان توجه به موضوعات ملی و تقویت فرهنگ بومی و یا موضوعاتی که مغفول قرار گرفته بودند، مانند موضوعات خاص تاریخی - اجتماعی (فلسطین، تاریخچه روزنامه، فرهنگ و تمدن اسلامی و...) نشان می‌دهد که رویکردهای فرهنگی - اجتماعی و تربیتی در آثار تولید شده نسبت به قبل تقویت شده است.

■ تولید آثار مرجع و کتاب‌های دایرةالمعارف و نیز آثار مجموعه‌ای در حوزه جغرافیا و تاریخ از جمله کارهای قابل تقدیر ناشران و مؤلفان در این حوزه است که با توجه به رویکرد کاوشگری در برنامه‌های درسی، جای خالی آن‌ها در مدارس حس می‌شد. این کتاب‌ها به‌ویژه با توجه به کیفیت خوب کاغذ و صحافی و جذابیت‌های ظاهری، می‌باید در کتابخانه مدارس به‌عنوان منبع قابل مراجعه دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرند و از ناشران و مؤلفانی که به تولید این مجموعه‌ها همت گماشته‌اند، باید تقدیر کرد.

■ علی‌رغم پیشرفت‌های مذکور در این دوره نسبت به دوره‌های قبل، هنوز جای خالی برخی موضوعات که حتی یک کتاب یا نوشته به آن‌ها اختصاص نیافته است، مشاهده می‌شود. در حوزه آگاهی از آسیب‌های اجتماعی، موضوعاتی مانند پرخشگری، اعتیاد، تهاجم فرهنگی و یا در حوزه‌های اقتصادی و مالی و مهارت‌های اجتماعی و اقتصادی مورد نیاز برای نوجوانان، جای کار بسیاری وجود دارد. با توجه به اینکه رویکرد جدید در کتاب‌های درسی این حوزه به سمت مهارت‌های زندگی و نزدیکی به زندگی واقعی متمایل شده است، جای آن دارد که در زمینه موضوعاتی مانند بلوغ، آسیب‌های اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی و شغلی، مهارت‌های اقتصادی، حقوق، قوانین و نظایر آن تولیدات مناسبی داشته باشیم.

■ از ناشران و مؤلفان محترم تقاضا داریم، برای تولید کتاب‌های دانش‌افزایی، فعالیت‌های کاوشگری مندرج در کتاب‌های درسی جدیدالتألیف را مدنظر قرار دهند.

■ دو کمبود عمده دیگر در میان کتاب‌های تولید شده به چشم می‌خورد که اولی فقدان کتاب‌های مناسب در حوزه علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی برای دوره متوسطه دوم است و دیگری فقدان کتاب‌های مناسب در حوزه آموزش تاریخ، آموزش جغرافیا و آموزش علوم اجتماعی برای معلمان؛

کتاب‌هایی که متناسب با روش‌ها و پژوهش‌های نوین جهانی در حوزه آموزشی این درس‌ها تألیف شوند و بتوانند دگرگونی‌های لازم را در حوزه روش‌های تدریس این درس‌ها پشتیبانی کنند.

در پایان امید است در جشنواره آتی شاهد توجه ناشران و مؤلفان محترم به این حوزه‌های مغفول باشیم.

## گروه معماری و نقشه‌کشی

**پرستو آریانزاد (۱۳۳۵، کرمانشاه)**

دارای کارشناسی ارشد معماری از دانشگاه شهید بهشتی و عضو کمیسیون تخصصی رشته معماری «دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای و کاردانش» با سابقه کار فرهنگی و تألیف کتاب آموزشی و مقالات تخصصی است. در حال حاضر کارشناس مسئول هنر در دفتر مذکور است.

**ملک طباطبایی زواره‌ای (۱۳۳۶، تهران)**

دارای کارشناسی ارشد معماری و شهرسازی از دانشگاه شهید بهشتی است و تاکنون در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای، دانشگاه شریعتی، دانشگاه آزاد و دانشگاه علمی تدریس کرده است. از تألیفات اوست: مبانی نظری معماری، جداره‌های شهری و نقش آن در کیفیت فضای شهری (کتاب سال برگزیده انجمن مفاخر معماری، ۱۳۹۲)، طراحی معماری (شاخه کاردانش). مقالات متعددی نیز از وی در نشریات به چاپ رسیده است. خانم طباطبایی به‌عنوان معلم نمونه (۱۳۸۵) و پژوهشگر نمونه (۱۳۸۳) نیز در منطقه ۲ تهران انتخاب شده است.

**ویدا تقوایی (۱۳۳۹، بهبهان)**

دکترای معماری، عضو کمیسیون تخصصی رشته معماری دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای و کاردانش، عضو گروه برنامه‌ریزی تخصصی مدیریت و خدمات اجتماعی دانشگاه جامع علمی و کاربردی، عضو هیئت علمی دانشکده شریعتی، و نویسنده و مترجم ده‌ها مقاله و کتاب در حوزه معماری. وی یکی از دو نویسنده کتاب‌های «تاریخ معماری قبل از اسلام» و «تاریخ معماری کشورهای اسلامی» است.



## بیانیه گروه داوران معماری و نقشه کشی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد فرصتی را فراهم کرده است تا مؤلفان و ناشران حوزه آموزش در رشته‌های گوناگون، دستاوردهای خود را در بوتۀ آزمایش قرار دهند. ضوابط و معیارهای تدوین شده برای ارزیابی کتاب‌ها متفاوت از بسیاری از جشنواره‌هاست و ارزیابی از دیدگاه کارشناسان و برنامه‌ریزان درسی و تخصصی هر رشته در انواع دوره‌های تحصیلی انجام می‌شود. در حوزه نشر کتاب معمولاً سعی می‌شود، آثار طیف گسترده‌ای از مخاطبان را پوشش دهند و در تدوین محتوا نیز مصوبات و آیین‌نامه‌های کلی لحاظ می‌شوند. معیارهای تدوین شده که متناسب با محتوا و برنامه‌های درسی هستند، فرصتی مغتنم در اختیار ناشران و مسئولان واحد «سامان‌دهی مواد و منابع آموزشی تربیتی» قرار می‌دهد تا منابع آموزشی و تربیتی مناسب شناسایی و معرفی شوند.

کتاب‌های کمک‌درسی در دوره متوسطه جایگاه خاصی دارند. از آنجا که ظرفیت و حوصله کتاب‌های درسی امکان مطرح شدن تمامی زوایای پنهان موضوعات درسی را نمی‌دهد، معرفی کتاب‌های کمک‌درسی برای تقویت بنیۀ علمی هنرجویان و دانش‌آموزان و گسترش دامنه اطلاعات آن‌ها ضروری است.

در بخش معماری کتاب‌های زیادی به این دفتر رسیده‌اند که تعدادی از آن‌ها با وجود ارزنده بودن، به دلیل تناسب کم با محتوا و برنامه درسی رشته، به مرحله پایانی داوری راه نیافتند. در مرحله نهایی، ۱۳ عنوان کتاب حائز امتیازات قابل قبولی طبق برگه‌ای ارزیابی شدند که کتاب برای دریافت جایزه نامزد و از میان آن‌ها یک کتاب به عنوان برگزیده معرفی شد. هیئت داوران معماری نقطه‌نظرات خود را در زمینه ارزیابی آثار بدین شرح اعلام می‌دارد:

■ کتاب‌های معرفی شده از نظر هیئت داوران بی‌نقص نبودند، بلکه بهترین گزینه در مجموع کتاب‌های ارسالی محسوب می‌شدند.

■ کتاب‌های منتخب با نظر همه اعضای هیئت داوران برگزیده شدند.

ضمن تشکر از تمامی مؤلفان، ناشران و کارشناسان و تبریک به برگزیدگان اعلام می‌دارد، هنوز در آغاز راهیم و با افق پیش‌رو فاصله داریم. امید است این فعالیت در سال‌های آتی به حول و قوه الهی ادامه یابد.

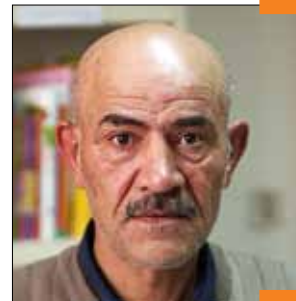
## گروه مکانیک

**حسن آقابابایی (۱۳۵۶)، تهران**

دارای مدرک کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی - با مدرک کارشناسی ساخت و تولید است و در حال حاضر معاونت دفتر تألیف کتاب‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش را به‌عهده دارد. اهم سوابق علمی، پژوهشی و اجرایی او عبارت است از: کارشناس ساخت و تولید و تألیف ۳ کتاب درسی در این رشته، تدریس در دانشگاه شهید رجایی، تدریس در دوره‌های تأمین مدرس، داوری کتاب‌های جشنواره رشد.

**مهدی ثنایی عالم (۱۳۳۵)، تهران**

دانش‌آموخته رشته تأسیسات حرارتی و برودتی در دانشگاه شهید رجایی است. مهم‌ترین سوابق علمی، پژوهشی و اجرایی او عبارت است از: تدریس در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای، کاردانش، دانشگاه آزاد و دانشگاه انقلاب اسلامی، تألیف ۵ کتاب برای رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، طراح و ناظر و داور مسابقات علمی و عملی المپیادهای کشوری، عضو کمیسیون تخصصی رشته تأسیسات در سازمان پژوهش.

**حسن عبداله‌زاده (۱۳۵۰)، کاشمر**

دارای مدرک کارشناس ماشین ابزار و کارشناس گروه مکانیک در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب آموزش فنی و حرفه‌ای و کاردانش است. سرگروه آموزشی استان تهران در رشته نقشه‌کشی عمومی، مدرس دانشگاه جامع علمی - کاربردی رشته نقشه‌کشی عمومی و صنعتی، و هنرآموز هنرستان قدس منطقه ۶ تهران از دیگر فعالیت‌های اوست. مؤلف کتاب‌های درسی متعدد در رشته نقشه‌کشی است؛ از جمله: «نقشه‌کشی به کمک رایانه» و «رسم فنی برق و الکترونیک».

**محمد لطفی‌نیا (۱۳۴۹)**

دارای مدرک کارشناسی صنایع چوب، عضو کمیسیون صنایع چوب دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای، و کارشناس برنامه‌ریزی آن دفتر است. یکی از مؤلفان کتاب «فرایند اجرای پروژه شاخه کاردانش»، مؤلف کتاب «تکنولوژی ساخت دکور چوبی» و مترجم کتاب کمک‌آموزشی «تکنولوژی ساخت پروژه‌های خانگی» است.



## داود نجف‌زاده نوبر (۱۳۳۵)

دارای مدرک کارشناسی مکانیک خودرو است. ریاست هنرستان و تدریس در آموزشکده فنی و دانشگاه جامع تکنولوژی را در کارنامه خود دارد و در حال حاضر کارشناس مکانیک خودرو در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب فنی و حرفه‌ای و کاردانش است. نجف‌زاده مؤلف کتاب‌های: کارگاه مولد قدرت، سیستم سوخت‌رسانی و جرقه خودروهای سواری، مدارهای الکتریکی خودرو، باتری خودرو، سیستم‌های الکتریکی خودرو، سیستم روشنایی و ضدسرقت خودرو است. وی سرگروه و داور چندین دوره جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد بوده است.



## بیانیه هیئت داوران گروه مکانیک

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به دلیل آهنگ سریع رشد فناوری همواره دستخوش تغییرات است و به لحاظ اینکه کتاب‌های آموزشی در راستای آموزش رسمی کشور از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردارند، ناشران بخش خصوصی می‌توانند در این امر اثرگذار باشند. بدیهی است که هم‌گامی با اهداف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، و هم‌سویی با آن‌ها، هم‌دلی و همیاری مؤثر ناشران را در روند تولید کتاب‌های کمک‌درسی و کمک‌آموزشی طلب می‌کند. در این راستا، جشنواره رشد حرکت مناسب و گام مثبتی است که می‌تواند به هم‌سویی تولیدات بخش خصوصی با هدف‌های کتاب‌های درسی کمک کند.

داوران گروه مکانیک نظرات خود را در جهت بهبود روند تولید کتاب‌های آموزشی به ترتیب زیر اعلام می‌دارند:

- ارتباط بیشتر ناشران کتاب‌های آموزشی با دفتر تألیف کتاب‌های درسی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، به منظور تعامل مؤثر برای آشنایی با نیازهای تخصصی آموزش رسمی کشور.
- ایجاد بستر مناسبی برای انتقال تجربیات کارشناسان حوزه آموزش و حوزه نشر به منظور سامان‌بخشی روند تألیف کتاب‌های آموزشی.

## گروه مواد

## طیبه کنشلو (۱۳۴۷، تهران)

کارشناس ارشد شیمی، مسئول کمیسیون تخصصی رشته صنایع شیمیایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، مدرس مرکز آموزش عالی ولیعصر تهران، عضو کمیته علمی هفتمین کنفرانس آموزش شیمی ایران، داور جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، و مؤلف کتاب‌های درسی رشته صنایع شیمیایی از جمله کتاب «آزمایشگاه شیمی عمومی» است.



## رابعه شیخ‌زاده (۱۳۳۹، تهران)

دارای مدرک کارشناسی شیمی و کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی است. داور مسابقات علمی و عملی در رشته صنایع شیمیایی، و تدریس در هنرستان‌های فنی دختران از سال ۱۳۷۱ از سوابق و تجربه‌های اوست. در تألیف کتاب «گزارش کار آزمایشگاه شیمی عمومی» همکاری داشته است. وی شاغل در منطقه ۱۲ تهران است.



## اعظم صفاری (۱۳۳۲)

کارشناس مهندسی شیمی، عضو کمیسیون تخصصی رشته صنایع شیمیایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، سرگروه آموزشی رشته صنایع شیمیایی در استان تهران، داور مسابقات علمی - عملی رشته صنایع شیمیایی و جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، طراح سؤالات امتحانات نهایی، و هنرآموز هنرستان‌های تهران به مدت ۳۰ سال. از سوابق و فعالیت‌های اوست. در تألیف کتاب‌های «شناخت صنایع شیمیایی» و «گزارش کار آزمایشگاه شیمی عمومی» نیز همکاری داشته است.







## بیانیه گروه داوران مواد

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

۱. در گروه مواد (رشته صنایع شیمیایی)، همانند دوره‌های گذشته تعداد اندکی (تعداد چهار عنوان) کتاب مورد بررسی قرار گرفت. به منظور افزایش تعداد کتاب‌های دریافتی پیشنهاد می‌شود:

- از طریق رسانه‌های ملی مانند رادیو و تلویزیون و روزنامه‌های کثیرالانتشار، و با فاصله زمانی مناسب از جشنواره، خبر برگزاری آن به اطلاع عموم برسد.
- از طریق سایت آموزش و پرورش (و همچنین سایت‌های مرتبط)، درخصوص برگزاری جشنواره و چگونگی انتخاب کتاب‌ها اطلاع‌رسانی شود.
- بروشورهایی تهیه شود و به استان‌ها و مناطق آموزش و پرورش در تهران ارسال شود.

۲. علاوه بر محدود بودن کتاب‌ها، کتاب‌های رسیده جنبه عمومی دارند و جنبه‌های تخصصی رشته صنایع شیمیایی را در بر نمی‌گیرند که به منظور برطرف شدن این مشکل نیز راهکارهای زیر را پیشنهاد می‌کنیم:

■ اطلاع‌رسانی دقیق به ناشرانی که درخصوص رشته‌های فنی و مهندسی کتاب منتشر می‌کنند؛

- آشنا ساختن ناشران با اهداف و برنامه‌های گروه‌های درسی فنی و حرفه‌ای؛
- ارتباط و تعامل ناشران با کمیسیون‌های تخصصی رشته‌های فنی و حرفه‌ای؛
- ارائه الگوی مشخص به مؤلفان و ناشران در زمینه تولید کتاب‌های کمک‌درسی و دانش‌افزایی.

## گروه موسیقی

## رضا مهدوی (۱۳۴۸، تهران)

دارای مدرک درجه یک هنری نوازندگی، مؤسس و مدرس هنرستان موسیقی حوزه هنری، عضو کمیسیون تخصصی رشته موسیقی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش، و مدیر کل مرکز موسیقی حوزه هنری است. سردبیر، مشاور و کارشناس - مجری برنامه‌های رادیویی موفق بوده و تاکنون از جشنواره‌های بسیاری، از جمله جشنواره نی‌نوازان و جشنواره هفت اورنگ، تقدیرنامه و لوح افتخار دریافت داشته است.



## شاهین فرهت (۱۳۲۶، تهران)

دانش‌آموخته رشته موسیقی در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران است. در دانشگاه نیویورک با مدرک فوق لیسانس آهنگسازی فارغ‌التحصیل شد و از دانشگاه استراسبورگ فرانسه درجه دکتری خود را اخذ کرد و اکنون استاد تمام وقت دانشگاه تهران و عضو شورای موسیقی کشور است. از کارهای جدید او آلبوم سمفونیتا (به یاد حسین سرشار) و سمفونی شماره ۱۶ است. وی تاکنون ۱۷ سمفونی ساخته است.



## نکیسا هدایت‌زاده (۱۳۶۰، تهران)

کارشناس موسیقی و کارشناس ارشد رشته پژوهش هنر است. عضو وابسته درجه یک خانه موسیقی و نوازنده و مدرس پیانو است و این رشته را در هنرستان تدریس می‌کند. کتاب «تأثیر نهضت ترجمه بر موسیقی در جهان اسلام» از تألیفات اوست.



## بیانیه گروه داوران موسیقی



دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲



خوش‌وقتیم که در جشنواره‌ای هستیم که نامی بسیار بامسما دارد. رشد برای ما که اهل موسیقی هستیم، معنایی عمیق دارد. خیلی از واژه‌ها، به مدد نیروی آوایی‌شان و همجواری صوتی‌شان با هم مطرح می‌شوند. اتفاقاً رشد و نشر هم‌آوا هستند. در واقعیت هم همین‌طور است. رشد و ارشاد با نشر و ناشری پیوند مستقیم دارد. اما اطلاع‌رسانی به ناشران هنری در وضعی ضعیف است که این امر باعث شده تمامی کتاب‌های چاپ شده به جشنواره نرسند. در عهد قدیم که کتاب‌ها به صورت دستی و خطی بودند، حدیث از پیامبر اکرم (ص) داریم که «العلم صید و الكتابة قید»: دانش، شکار است و نوشتن چون بندی است بر پای آن که از دست

نرود.<sup>۱</sup> تا بشر هست، نیاز به اطلاعات هست، و این انفجارِ اطلاعات، مسیری طولانی از الواح گلی تا صفحه شیشه‌ای ماینوتورها را پیموده است. جامعه بی‌نشر، بی‌دانش است. در زمینه موسیقی، ما به لحاظ تاریخی، فقر عظیمی در حوزه مکتوبات داریم و یک از هزار آن هم به قلم نیامده است. یک دریا کار پیش روی ما و نسل‌های آینده است و زمینه‌اش را باید ناشران خصوصی در کنار ناشران ذی‌ربط دولتی فراهم کنند که دانای کار و سرمایه‌گذار هستند و ذائقه و نیاز اهل هنر و کتاب‌خوان‌ها را خوب می‌شناسند. پس از انقلاب اسلامی نهضت مطالعه، تحقیق و پژوهش و بالطبع همت در انتشار مطالب علوم نظری در شاخه‌های هنری، به‌ویژه موسیقی قوت گرفت. بخشی مربوط به ترجمه، بخشی مربوط به تألیف و بخشی دیگر مربوط به پژوهش‌ها و تحقیقات میدانی و کتابخانه‌ای که در طول این سه دهه کارنامه پرباری را برای موسیقی ایران رقم زده است. اما این آن چیزی نیست که نیاز واقعی موسیقی‌دانان و جامعه موسیقی‌دوست را اغنا کند. قطعاً فقر منابع اطلاعاتی و مکتوب از گذشته و اینکه میراث مکتوب ما از گذشته‌های دور قبل از روی آوردن ایرانیان به دین اسلام تا زمان **فارابی** و **ابن سینا** و در قرون بعد مثل **عبدالقادر مراغی**، **صفی‌الدین ارموی** و دیگران می‌شناسیم، به‌درستی به‌دست ما نرسیده است، دلایل دیگری دارد.

ما معتقدیم که در بخش توسعه علوم نظری در کنار علوم عملی موسیقایی، هنوز به جایگاه درستی که در شأن سابقه عظیم موسیقی ایرانی است، دست نیافته‌ایم. در جشنواره دهم پس از بررسی‌های اولیه، تعداد هشت عنوان کتاب موسیقی به هیئت داورى رسید که ۴ عنوان هم نامزد دریافت جایزه شدند و در نهایت یک عنوان برگزیده شد. تمام سعی ما در ۲۰ سال گذشته، غنی‌سازی بخش مکتوبات موسیقی ایرانی بوده است. در حال حاضر نیز در هیئت بررسی کتاب‌های ارائه‌شده به آموزش و پرورش، چند سالی است توفیق ارزیابی کتاب‌های موسیقی را هموار با نگاه جهان‌شمول و توسعه‌مدارانه داریم.

در ایام قدیم، موسیقی بعد از فقه، کلام، نجوم، طب، ادبیات، فلسفه و حکمت آموزش داده می‌شد. یعنی جنبه نظری آن بسیار غنی بود. هم‌اکنون بعد از چند سده خاموشی و رکود، دوباره باید نهضت علمی موسیقی در ایران راه بیفتد. جوانان اهل موسیقی در رشته خود، کتاب تخصصی بخوانند و بخوانند و اگر بتوانند بنویسند. ناشران موضوعات مورد نیاز را نیازسنجی کنند و به اهل فن سفارش اثر بدهند و از تألیفات ممتاز حمایت کنند. البته کتاب‌ها می‌باید از مشاورهای علمی و هنری بهره جویند و فاقد هرگونه غلط املائی و محتوایی چه در تألیف و چه در ترجمه باشند. متأسفانه در ایران سرانه چاپ کتاب نسبت به دیگر کشورهای پیشرفته در کمیّت بالاست، ولی در کیفیت چنگی به دل نمی‌زند. عبارت دیگر، کتاب‌سازی رایج شده است! کتاب‌سازی آن هم از نوع ناشیانه که در حال رایج شدن است، باعث خواهد شد دست‌رنج عده‌ای پژوهشگر، مترجم و مؤلف حقیقی هدر رود و ترویج مطالب ارزشمند، نو و بکر میسر نشود. این انواع غیرحقیقی وقت و سرمایه‌های ملی را نیز هدر می‌دهند.

موسیقی‌دان جوان امروز و فردا، باید در کنار موسیقی از فرهنگی متعالی برخوردار باشد. ادبیات را خوب بداند، تاریخ کشورش را خوب خوانده باشد، با فلسفه و حکمت مأنوس باشد، جغرافیا و فرهنگ‌های بومی کشورش را بشناسد و به فناوری روز دنیا اشراف داشته باشد. کتاب برایش کالای مصرفی باشد، نه جنس لوکس و ویتروینی. هم‌اکنون در خارج از کشور، در کشورهایی که شمارگان بسیار بالایی دارند، کتاب در سه شکل چاپ می‌شود: یکی قطع بزرگ، لوکس و سنگین و با قیمت‌های بالا که شمارگان کم است و بیشتر در حکم یک جنس «هدیه‌ای» است. دوم در قطع معمولی رقی یا وزیری که قیمت متوسط دارد و در کتابخانه‌ها جا می‌گیرد. و سوم که از همه مهم‌تر است، قطع جیبی یا پالتویی است که با کاغذ و جلد ارزان، اما بسیار شکیل و خوش‌خوان با شمارگان چندصدهزارتایی چاپ می‌شود و اکثر افراد مشتری همین نوع هستند. چون ارزان و قابل دسترسی است. اتفاقاً ناشران هم بازگشت سرمایه‌شان را مدیون همین فرم از کتاب هستند. نویسندگان هم افتخار می‌کنند که کتابشان شمارگان چندمیلیونی داشته و به راهروهای متروها، مطب پزشکان و داشبورد اتومبیل‌ها راه یافته است.

البته سرنوشت همه کتاب‌ها چنین نیست. هر کتابی سرنوشتش را خودش تعیین می‌کند و بعد از یک چاپ اولیه در شمارگان محدود، معلوم می‌شود که خوش‌خوان است یا بدخوان، کم‌شمارگان است یا پرشمارگان، رفتنی است یا ماندنی! اما در حال حاضر ما در مرحله‌ای نیستیم که سره‌گزینی کنیم. ما، یعنی هنرمندان، ناشران، جوانان و خانواده‌ها، باید زمینه‌های کتاب‌نویسی، کتاب‌خوانی و کتاب خریدن - به‌ویژه در قطع کوچک و ارزان - را به عادت‌های فرهنگی تبدیل کنیم. نقش وزارت آموزش و پرورش و هنرستان‌ها را باید در این زمینه دست بالا گرفت.

فرهنگ هیچ‌گاه یک مقوله صد درصد خصوصی یا دولتی نیست. امری جمعی است که باید در درازمدت پیش برود. بهتر است از حجم کتاب‌های رسمی آموزش و پرورش کم شود و رجوع داده شود به کتاب‌هایی که جنبه دانش‌افزایی و فعالیت در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش دارند.

۱. مکاتیب الرسول صلی الله علیه و آله، ج ۱، ص ۳۶۱.

## گروه نمایش، سینما و انیمیشن ←

**عصمت روحانی (۱۳۵۴)**

دارای مدرک کارشناسی ارشد کارگردانی نمایش است و کارشناسی خود را در رشته ادبیات دراماتیک (نمایشی) گذرانده است. تاکنون فعالیت‌های هنری متنوع و متعددی داشته که از آن جمله است: شرکت در جشنواره‌ها و مجامع هنری داخلی و خارج. مانند ارائه فیلم کوتاه «فردا هرگز نمی‌میرد» به جشنواره فیلم باکو و فعالیت بازیگری و کارگردانی در نمایش‌های کودک و نوجوان. مجموعاً در کارنامه او کارگردانی ۱۵ نمایش عروسکی، نوشتن ۱۷ نمایشنامه، ۱۰ فیلم‌نامه و تولید ۱۵ فیلم کوتاه وجود دارد. وی در این حوزه دو رساله نیز تألیف کرده است.

**مژگان اصلانی (۱۳۴۸)**

معلم، هنرمند گرافیک و کارشناس دفتر تألیف فنی و حرفه‌ای و کاردانش است. خانم اصلانی سوابق ممتدی در فعالیت‌های هنری، اعم از تدریس، تصویرگری، نقاشی، مدیریت هنری، داوری هنری، تألیف و نویسندگی دارد. تاکنون چند نمایشگاه انفرادی از آثار خود از جمله در کرج و مالزی برگزار کرده، در برنامه‌ریزی کتاب‌های درسی رشته هنر مشارکت داشته و دو جلد کتاب «کارگاه هنر» نیز برای دوره پیش‌دانشگاهی تألیف نموده است. وی در سال ۷۴ به مقام نخست اولین جشنواره آثار هنرآموزان کشور نایل آمد.

**مریم یگانه (۱۳۵۳)**

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد انیمیشن (پویانمایی) از دانشگاه تربیت مدرس و دارای مدرک کارشناسی گرافیک است. در دبیرستان‌های تهران و دانشگاه شهید رجایی تدریس کرده و سرگروه آموزشی رشته انیمیشن اداره کل آموزش و پرورش تهران نیز بوده است. در زمینه‌های مختلف هنری، از جمله فیلم‌سازی آثاری تولید کرده است از جمله: فیلم‌های انیمیشن: مثل یک اتفاق سفید، شقایق دختر خورشید، تولد، شبیر، روزنه‌ای به خورشید. وی ۳ فیلم کوتاه داستانی نیز به نام‌های تو تنها نیستی، آگان، و رزهای جادویی ساخته است.





## بیانیه گروه داوران نمایش، سینما و انیمیشن

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

گروه داوری، پس از بررسی مجموعه کتاب‌های رشته‌های سینما و انیمیشن به نکته‌های اصلی زیر دست یافت:

- از نظر کمیت و کیفیت تولید، بیشترین کتاب‌های بررسی شده، همچنان به بخش ترجمه اختصاص داشت که این مورد در کنار ویژگی‌های مثبت آن، معایبی را در بردارد؛ از آن جمله تعلق فرهنگی نداشتن کتاب به سرزمین خودمان.
- بخشی از کتاب‌ها بیشتر نقش مرجع دارند و در خدمت دانش‌افزایی هستند، تا کاربردی. بخشی دیگر هم یا به لحاظ محتوا پایین هستند، یا مترجم انتخاب درستی نداشته است و کتاب بر اهداف آموزشی منطبق نیست. حتی در بسیاری موارد ترجمه‌ها روان نیستند و با هنرجو ارتباط برقرار نمی‌کنند.
- از آنجایی که کتاب‌های هنری در این دو رشته، مخاطبان خاص خود را دارند، ناشران هم خیلی در این مسیر با مؤلفان و مترجمان همراه نیستند؛ مگر چند ناشر به خصوص که کمر همت برای تولید چنین آثاری بسته‌اند و با وجود مشکلات بسیار، هنرمندان سینما و انیمیشن را همراهی می‌کنند.

انتظار می‌رود حالا که چنین زحمتی کشیده می‌شود، برای آشنایی بیشتر ناشران با نظام آموزش و پرورش جلساتی ترتیب داده شود و نیازها منطبق با اصول آموزشی ارائه شوند، تا هم ناشران در تولید آثار موفق‌تر باشند و هم هنرجویان از کتاب‌ها بهره لازم را ببرند.

## گروه هنر عمومی

## کاوه تیموری (۱۳۴۴، تهران)

کاوه تیموری دارای مدرک کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی است وی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی خود را به هنر معطوف ساخته است. سوابق او در این زمینه عبارت است از: دبیری هنر و مدرس مرکز آموزش عالی فرهنگیان، مدرس انجمن خوشنویسان، نگارش نزدیک به ۷۵ مقاله در زمینه‌های مختلف هنری، مؤلف کتاب‌های راز خط، رازهای خط - نقاشی و هنر خوشنویسی در مدرسه. تیموری به مدت چند سال است که سردبیری مجله رشد آموزش هنر را که در دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی منتشر می‌شود به عهده دارد.



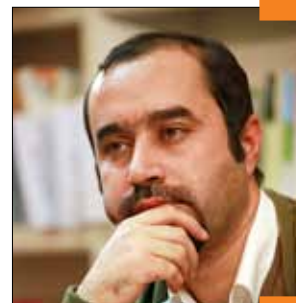
## مرضیه پناهیان پور (۱۳۴۸، تهران)

دبیر هنر در منطقه ۶ تهران است و تحصیلات خود را در رشته هنرهای تجسمی گذرانده است. وی در چند مقطع سرگروه آموزشی هنر بوده و با جشنواره‌ها و مسابقات فرهنگی هنری نیز همکاری داشته است. در حال حاضر نیز سرگروه هنر در گروه‌های آموزشی اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران است. با شورای برنامه‌ریزی کتب درسی نیز همکاری دارد و در برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های فرهنگ و هنر (سال هفتم) و کتاب معلم هنر نیز همکاری داشته است (۹۲-۹۱).



## عبدالناصر خیاط (۱۳۵۷، بوکان)

عبدالناصر خیاط کار خود را از آموزگاری دبستان شروع کرده سپس وارد رشته هنر شده و اکنون دارای مدرک کارشناسی ارشد رشته پژوهش هنر از دانشگاه هنر تهران است و در منطقه ۱۵ تهران به تدریس هنر اشتغال دارد. وی در رشته‌های گرافیک، نقاشی و خوشنویسی مهارت دارد و تاکنون آثار خود را در نمایشگاه‌هایی در تهران و بوکان به نمایش گذاشته است. چند مقاله نیز نوشته که عناوین آن‌ها عبارت است از: همسویی علم و هنر در تمدن اسلامی، تجزیه و تحلیل آثار هنرهای تجسمی و کتیبه‌های مذهبی در معماری اسلامی.





## بیانیه گروه داوران هنر عمومی

دهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، سال ۱۳۹۲

ضمن تقدیر و تشکر از ناشران، مؤلفان و نویسندگان حوزه هنر و تعلیم و تربیت به خاطر اهتمام جدی به تولید کتاب‌های ارزنده هنری و توجه جدی به مقوله‌های هنر بومی، هویت فرهنگی، تجربه‌های پژوهشی کلاس، نگارش کتاب‌های مکمل آموزش‌های هنری، متون نمایشی دانش‌آموزی و به دست دادن منابع پژوهشی دست اول، به ایشان توصیه می‌کنیم:

- از تألیفاتی که توسط مدرسان و معلمان هنر کشور طی سال‌های تدریس آماده شده‌اند و حاصل علم و تجربه در آموزش هنر هستند، استفاده کنند.
- ترجمه آثار آموزش هنر خارجی و درج ابزار و وسایل مورد نیاز آن‌ها در عمل هم‌خوانی لازم را با ابزار و وسایل هنری موجود در کلاس‌ها و خانه‌های دانش‌آموزان ندارد. ترجمه‌ها و تصویرهای آن‌ها را می‌توان در مرحله هماهنگی، با امکانات بومی سازگار کرد.
- در قیمت‌گذاری بر کتاب به سبب هزینه خانوارها توجه فرمایند.
- متن‌های نمایشی قابل استفاده در مدرسه را معرفی کنند و متون بومی و دانش‌آموزی را انتشار دهند.
- در بخش برگردان متون هنری خارجی به چاپ و نشر موارد پیشرفته‌تر توجه کنند.
- کتاب‌های مورد نظر خود را به نویسندگان اهل و مجرب سفارش دهند.
- در تألیف کتاب‌های هنر، به منظور استانداردسازی و ایجاد هماهنگی با نیازهای آموزش و پرورش، از کارگروه‌های متشکل از هنرآموزان و معلمان کمک بگیرند.